

NORDANSTIGS
KOMMUN

Mål och budget 2023 – 2026

Nordanstigs kommun

Fastställt av kommunfullmäktige
2022-11-28, § 106

Innehållsförteckning

1 Kommunstyrelsens ordförande	3
2 Politisk viljeinriktning	4
3 Organisation	7
4 Ambitioner och planer för verksamheterna 2023 – 2026	9
4.1 Stab	9
4.2 Tillväxt och service	9
4.3 Utbildning.....	10
4.4 Vård och omsorg.....	11
4.5 Social myndighetsnämnd och social omsorg	12
5 Kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga mål	13
6 Omvärldsanalys.....	19
6.1 Budgetförutsättningar för åren 2022–2025, 22-08-25	19
Nordanstigs kommun, befolkning och arbetsmarknad.....	21
6.2 Kommunens invånare	21
6.3 Befolkningsprognos.....	21
6.4 Arbetsmarknad.....	23
7 Personal	24
7.1 Händelser inom personalområdet.....	24
7.2 Sjukfrånvaro.....	25
8 Ekonomi	26
8.1 God ekonomisk hushållning	26
8.1.1 Ansvarsfördelning budget 2023 - 2026.....	26
8.1.2 Kommunfullmäktiges finansiella mål	26
8.2 Budgetförutsättningar	27
8.3 Budget 2023 – 2026.....	28
8.4 Kommunstyrelseförvaltningen 2023 - 2026.....	29
8.5 Sociala myndighetsnämnden 2023 - 2026.....	32
8.6 Förtroendevalda 2023 – 2026	32
8.7 Koncernbudget.....	33
8.8 Investeringsbudget.....	35
8.9 Resultatbudget.....	36
8.10 Balansbudget	39
8.11 Kassaflödesbudget.....	40
8.12 Redovisning skatter och nyckeltal	41
9 Bilagor	44
9.1 Bilaga 1: Ordlista.....	44
9.2 Bilaga 2: Kommunfullmäktiges protokoll	45

1 Kommunstyrelsens ordförande

Den sittande majoritetens sista budget.

Jag ser tillbaka på denna period som varit och kan inte annat än att känna en stolthet i vad vi har åstadkommit med. Vi har styrt om från ett tufft läge med stora budgetavvikelser till en stark ekonomi med ganska god budgetföljsamhet. Till detta ska tilläggas att det dessutom gjorts stora investeringar under den här tiden, större än vad som gjorts på många år.

Det finns såklart alltid mer att göra, men jag tycker att vi har kommit en bra bit på väg. Det gäller att fortsätta det arbetet under 2023.

Fokus bör nu vara ett fortsatt utvecklingsarbete i verksamheterna där ekonomin är en del, men det viktigaste att höja kvaliteten från en god nivå till ännu bättre.

Att vi har en stark ekonomi är en förutsättning för att vi ska kunna fortsätta med de stora investeringar som vi har gjort, men även kommer att göra framöver.

Enligt SCB kommer invånarantalet att minska. Det hoppas och tror jag inte att den kommer att göra. Vi har också målsättningen att kommunens invånarantal ska öka. Det kommer då att ge ett bättre resultat som ökar kommunens investeringsmöjligheter.

Det är otroligt viktigt att komma ihåg att de stora investeringar vi gör, de gör vi i våra kärnverksamheter. Det är viktigt för att få till en bättre arbetsmiljö för alla våra medarbetare. Det är också så viktigt för att kunna vara attraktiv som kommun. Det ska se fräscht ut när du kommer till Nordanstig oavsett om du kommer som besökare, som inflyttare, men framför allt för våra befintliga medborgare. Vi ska öka invånarantalet, det gör vi genom att fler vill och kan flytta till kommunen, men framför allt genom att vi som redan bor här, vill bo kvar.

Demografin (befolkningsutvecklingen) visar att åldersgruppen 0 – 19 år ökar något. Det ska vi ta vara på genom arbetet med att utveckla vår skola som har kommit en bra bit. Det ser vi på Skolverkets rapport om slutbetygen i årskurs 9, där vi placerar oss i toppen i länet. Men det går aldrig slå sig för bröstet och tro att man är i mål utan det gäller hela tiden att ta itu med det som behöver förbättras.

Vi har en viktig målsättning att höja utbildningsnivån. Det leder till högre studier, högre löner och lättare att komma in på arbetsmarknaden. Åldersgruppen 65+ ökar ganska mycket, det är också viktigt att ta tillvara. Det finns behov av olika former av bostäder i denna åldersgrupp, allt ifrån tomter för nybyggnation till serviceboenden. Detta samtidigt som gruppen i arbetsför ålder blir färre.

Vi lägger i denna budget stora investeringar varje år. Det kommer att behövas såväl inom skolan, som inom äldreomsorgen, där särskilt boende är något som måste prioriteras för att ge fler platser, en högre boendestandard och en bättre arbetsmiljö.

Miljöarbetet har ett stort fokus och vi har minskat och kommer att fortsätta minska vår miljöpåverkan i och med EPC-projektet, solpaneler med mera. Vi kan idag se att vårt EPC-projekt varit extremt rätt i tid.

Men framför allt genom kommunens övergripande arbete med agenda 2030, som skall genomsyra allt vi gör. Vi ska bygga vårt samhälle hållbart!

Dock vill jag varna för att just 2023 kan bli ett oerhört tufft år! Framför allt så ökar kommunens pensionskostnader eller specifikt prognosen för denna. Det har att göra med att den uppskattade livslängden justerats upp. Men även för att Rysslands illegala invasion av Ukraina och dess följdverkningar skapar ett ekonomiskt kaos med kraftigt höjda priser på det mesta i samhället.

Ola Wigg (S)

Kommunstyrelsens ordförande

2 Politisk viljeinriktning

Vår kommun behöver växa!

Vi behöver flera skattebetalare som medverkar till tillväxt i kommunen.

Våra kommunfullmäktigemål

• Befolkningen ska öka till 10 000 invånare

Det är väldigt svårt, men det är viktigt att ha ett mål som ställer höga krav på alla våra verksamheter, bolag och politik, att aktivt jobba för att uppnå detta. Därför ska vi prioritera åtgärder som bidrar till inflyttning samtidigt som vi minskar utflyttning.

Utfallet 2021 var positivt utifrån den prognos som SCB ställde.

Det totala antalet bostäder i kommunen måste fortsätta att öka för att skapa möjlighet till inflyttning.

• Utbildningsnivån ska öka

Kunskapsresultaten ska fortsatt öka. På så sätt höjs kvaliteten och fler elever går vidare till gymnasium och universitet. Vi bidrar till att höja utbildningsnivån i Nordanstigs kommun. En förskola och skola där barn och elever är trygga och verksamhet och undervisning är av god kvalitet är ett viktigt incitament för inflyttning och för att våra barn är rustade för framtiden.

• Minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald

Vi ska bidra till att sänka belastningen på miljön genom att minska drivmedelsanvändningen på kommunens bilar genom att kontinuerligt styra över mot fossilfria fordon. Dessutom skall våra fastigheter bli mer klimatsmarta. Agenda 2030 är implementerat som övergripande mål och vi kommer att fortsätta arbeta med denna modell för att förbättra vårt miljöarbete.

• Ökad jämlikhet och folkhälsa

Folkhälsan för våra medborgare behöver förbättras. Dels för våra medborgares välbefinnande, dels för att minska vårdbehovet framöver.

Vi ser idag att Nordanstig har en sämre folkhälsa än riket och det behöver prioriteras högre för att kunna vända denna trend. Det har en stor betydelse både vad gäller vår egen personal, men även för näringslivet, för att kunna sänka sjuktalen och öka produktiviteten.

Våra verksamheter

Stab

Denna verksamhet har idag många olika stödjande och sammanhållande funktioner för våra kärnverksamheter.

Nordanstig har idag samverkansarbeten gemensamt inom Hälsingerådet. Där är IT-säkerhet en viktig del där vi ser att det kommer att det behöver stärkas upp även ekonomiskt.

Vi har lagt in ett nytt mål som avser att stärka folkhälsan som behöver en finansiering och som landar i denna verksamhet.

I flerårsplanen ligger även uppräknings- och förlängningar av kostnader för Räddningstjänsten, Nordanstigsgalan, upphandling, löne- och ekonomisystem samt demokratifrämjande åtgärder.

Tillväxt och service

Ett av våra mål är att vi ska bli fler, då är det viktigt att det också är snyggt och fräscht i kommunen. Därför lägger vi in medel för att kunna skapa en utegrupp som kan utföra uppgifter som inte blivit utförda tidigare. Tanken är att det skall finnas personal som leder en grupp av människor som kanske står långt ifrån arbetsmarknaden. Denna grupp ska kunna röja och ställa i ordning våra vandringsleder, skoterleder eller cykelleder. Om dessa leder hålls efter så kan det öka viljan att nyttja dessa vilket också torde kunna leda till bättre folkhälsa. En annan uppgift skulle kunna vara att tömma sopkorgar som idag inte finns vilket leder till nedskräpning. Det kommer även krävas viss utrustning som dessa medel skulle kunna räcka till.

Vi fortsätter att öka ambitionen att snygga upp kommunen i övrigt. Det kan vara att fixa lutande stolpar eller övergivna bilar som behöver plockas bort. Det kan vara asfalt som behöver lagas. Vissa delar kanske utegruppen kan utföra, men dessa medel är avsedda till att köpa in material eller tjänster.

Idag har vi stora behov av att göra nya detaljplaner, men även släcka gamla uttjänta detaljplaner. Det är helt avgörande för vår utveckling. Vi har idag vissa svårigheter att rekrytera till detta och kan behöva lösa detta genom konsulter. Då är det viktigt att det finns utrymme för att anställa eller köpa in tjänster. Vi lägger därför in medel för detta.

Idag har vi lekparken som kommunen någon gång har anlagt eller hjälpt någon förening att anlägga. Ofta blir dessa ett lyft där de anläggs men som sedan ingen mäktar med att underhålla. Vi bygger nu också spontanidrottsplatser men även andra aktörer som bygger. Det är viktigt och bra men de kommer att behöva underhållas. Vi lägger därför medel för underhåll som skulle kunna falla under föreningsbidrag men där vi behöver besluta om detta framöver. För att skapa möjlighet att besluta detta politiskt så lägger vi dessa medel just nu under tillväxt & service.

Utbildning

Tidigare låg Hälsinglands utbildningsförbund (HUF) inom Stab men är nu flyttad till utbildning. Detta är viktigt i arbetet med att höja utbildningsnivån då det är denna verksamhet som kan följa upp och samordna vår egen verksamhet med gymnasieverksamheten på ett bättre sätt.

Vi har jobbat hårt för att sänka kostnaderna i detta, men ser inte att det är möjligt just nu och höjer därför upp kostnadsnivån, men där vi har en avräkningsmodell som kan slå åt båda håll ekonomiskt.

Vi har idag många elever som går i andra skolor vilket medför att vi har en hög interkommunal ersättning. För att vi inte ska behöva minska vår egen verksamhet i våra skolor så ser vi det som nödvändigt att ersätta verksamheten med medel för detta.

För oss är det viktigt att fortsätta att utveckla en jämlik skola där eleverna får undervisning av god kvalitet, oavsett i vilken kommun, skolan ligger. Vi ska ha en attraktiv skola där lokalerna är fräscha och ändamålsenliga, där pedagogisk utveckling pågår och dit personal söker sig tack vare en stimulerande skolmiljö. En sådan skola medverkar till att våra elever utvecklas, såväl socialt som kunskapsmässigt. Det bidrar på sikt till att öka utbildningsnivån i vår kommun. Barn som kan gå från förskolan till och med mellanstadiet i våra kommuner, gör det också attraktivt att flytta in till alla delar av vår kommun.

Vi kommer att fortsätta arbetet med att höja kvaliteten och måluppfyllelsen inom förskola och skola. Därför pågår ett utvecklingsarbete som omfattar alla skolverksamheter och bygger på tre strategier; ledarskap, tillgänglig undervisning och heldagslärande. Detta arbete leds av utbildningschefen och hans ledningsgrupp. Det är ett viktigt, strategiskt och långsiktigt arbete för att uppnå våra mål om jämlik skola, trygghet och studiero samt ökade kunskapsresultat.

Våra bibliotek behöver få en bättre tillgänglighet över dygnets alla timmar då inte alla har möjlighet att kunna besöka biblioteken under dagtid. För att kunna göra detta så behövs det bytas låssystem vilket vi lägger medel för.

Förskolan får allt fler uppgifter då den har gått från att vara barnomsorg till att vara en del av den pedagogiska utbildningen. Vi vill därför stärka upp den med medel.

Idag har vi inte möjlighet att erbjuda "nattis" vilket kan ställa till det för många som arbetar i skift eller inte kan ta ett skiftarbete för att det inte finns möjlighet till barnomsorg på natten. Därför vill vi utreda förutsättningarna för Nordanstig att erbjuda "nattis".

Vård och omsorg

Denna verksamhet har kommit ganska långt med att anpassa verksamheten till sin ram. Detta skapar förutsättningar till att verksamheten nu kan fokusera på kvaliteten i ännu högre grad.

Omsorgen om funktionshindrade har de senaste åren utvecklats mycket positivt. Vi ser gärna en fortsättning där förslag från personalen fortsätter utveckla denna verksamhet i den riktningen.

Denna ökning ger såklart också ökade kostnader vilket behöver regleras.

Att utbilda personal för att kunna erbjuda placeringar inom kommunen i stället för att köpa dessa skulle kunna vara en god investering. Vi lägger därför medel för detta.

Det som i år har varnats för i den demografiska utvecklingen, att det blir fler äldre, ser vi nu sker. Vår medellivslängd i Nordanstig har ökat väldigt snabbt sedan 2016, vilket är positivt. Det innebär att vi behöver utöka antalet korttidsplatser, och lägger därför medel för detta.

Våra särskilda boenden går också tungt. Särskilt vad gäller Sörgården som redan har tvingats öka bemanningen på natten och som vi nu lägger medel för. Vi lägger en generell ökning av medel i omsorgens budget där vi ser ökade drivmedelskostnader. Det finns också behov att kunna erbjuda vidareutbildning för att möta de behov som finns i våra verksamheter. Våra övriga särskilda boenden kan komma att behöva resurser, beroende på vårdtyngden hos våra boende. Detta behöver då behovsprövas och kommer att finansieras av den generella ökningen av verksamhetens budget.

Vi ser också att arbetet för att öka folkhälsan, speciellt hos gruppen äldre behöver öka, det har vi lagt medel för i föreningsbidragen, så där kan nu även föreningar som har pensionärer som sin målgrupp söka medel.

Vi har redan beslutat att erbjuda arbetsskor och lägger medel för detta.

Social omsorg samt Sociala myndighetsnämnden

Sociala myndighetsnämnden har lyckats sänka sina kostnader. Men vi ser det inte som realistiskt att de kommer att lyckas med den successiva neddragning som var budgeterad tidigare. Därför justerar vi upp nivån med en förhoppning att man lyckas hitta vägar framöver till sänkta kostnader.

Man har de senaste åren jobbat hårt för att komma i kapp med utredningar och att avsluta öppna utredningar som legat kvar oavslutade. Det har inneburit att utredningstiderna blivit mer verklighetsbaserade.

Man har gjort om hela organisationen under 2022, det har inneburit ett effektivare arbetssätt bland annat hos försörjningsstöd och arbetsmarknadsenheten. Det som gjorts de senaste tre åren har inneburit en bättre socialtjänst för våra medborgare som behöver den hjälpen.

Tyvärr fattas fortfarande socialsekreterare i verksamheten, men man jobbar hårt med rekryteringar. Ökade drivmedelskostnader drabbar färdtjänst vilket kräver en justering.

Föreningsverksamhet

Som så många andra kommuner i vår storlek och i landsbygd så sköts många viktiga samhällsnyttor av föreningar och ideella krafter. Detta för att hela kommunen skall kunna leva.

Därför är ett bra och fungerande stöd från kommunen till föreningarna oerhört viktigt.

Ett nytt system för föreningsbidrag har arbetats fram. Mycket har blivit bättre men det kommer nog att behöva justeras framöver.

Det vi ser som viktigast just nu är att de pengar som finns anslagna behöver få en årlig uppräknings för att inte tappa i reellt värde.

Investeringar

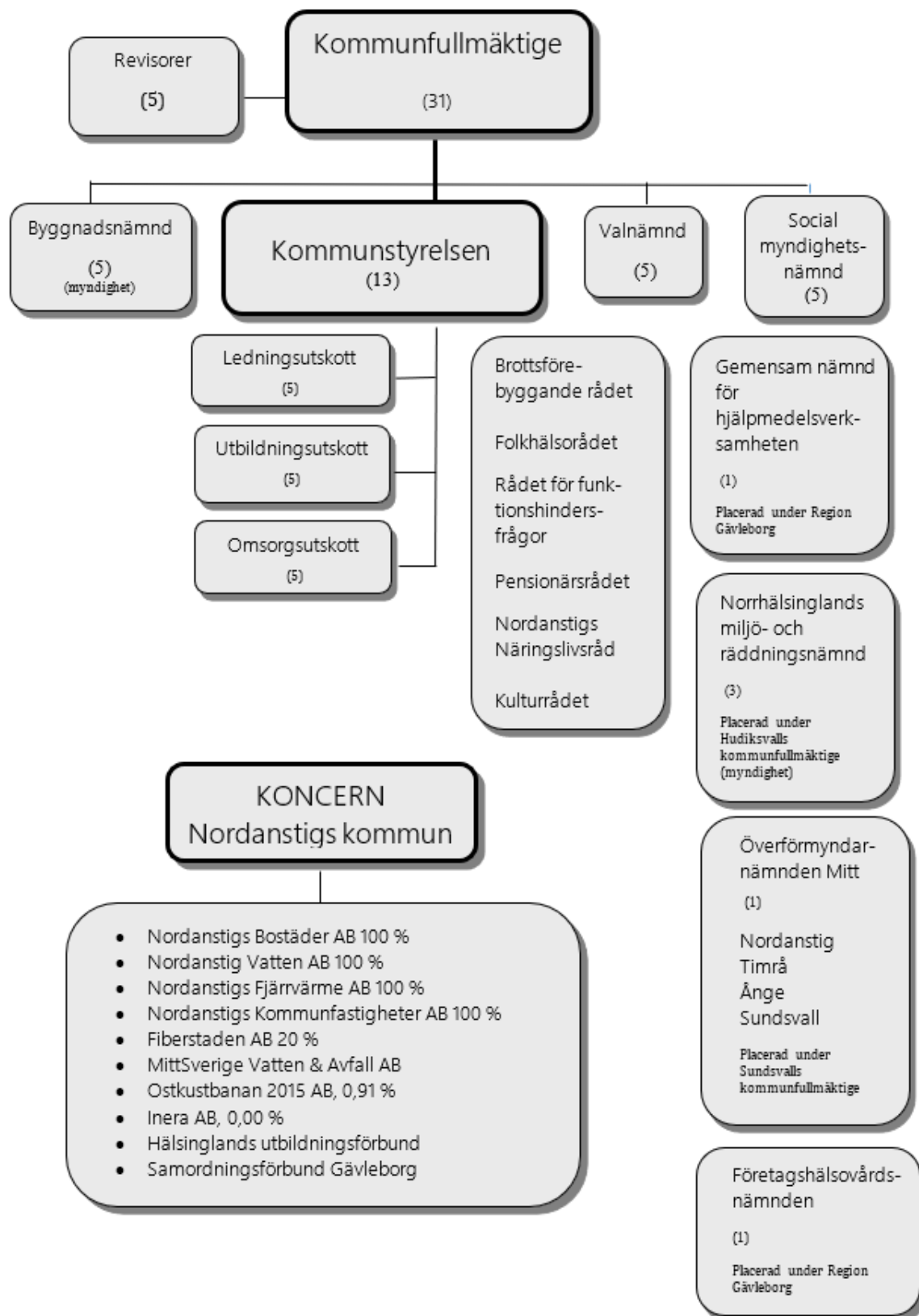
Vi har sedan flera år budgeterat för kraftiga investeringar. Detta är viktigt för att skapa ett utrymme i budgeten för att inte behöva göra nedskärningar när vi investerar. Vi ser nu att vi inte riktigt ligger i fas med nivåerna vad gäller avskrivningar och har därför justerat ned avskrivningsdelen så att den stämmer bättre överens med var vi ligger.

Vi har lagt en nivå på särskilda investeringar på 80 miljoner per år och förlänger den i flerårsplanen. Dessa investeringsmedel är ospecificerade och kräver ytterligare beslut för att kunna nyttjas.

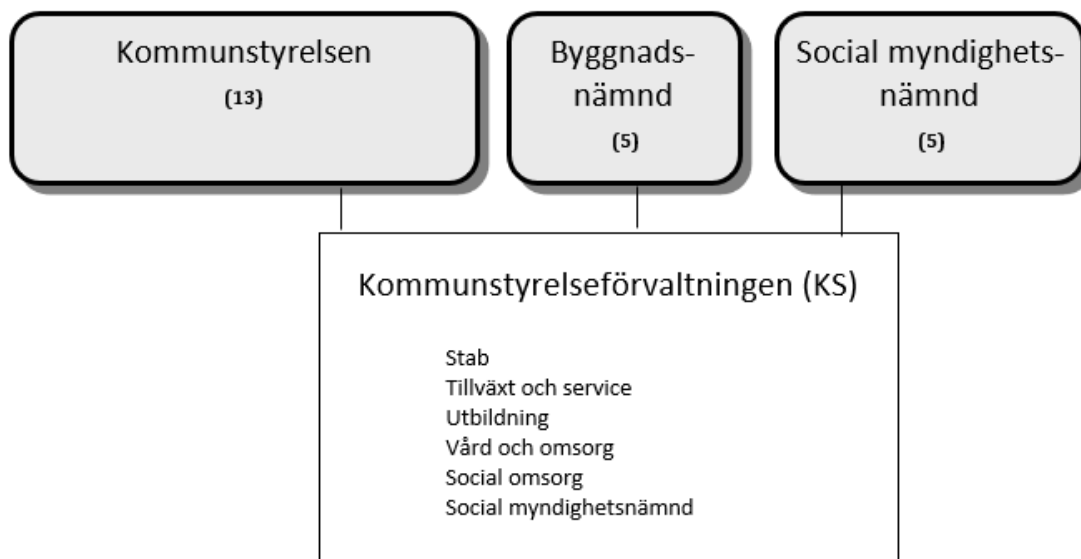
Utöver dessa så lägger vi 4 miljoner varje år på vägbelysning.

Tidigare har vi lagt in investeringsmedel för åtgärder i samband med EPC-projektet samt medel för utemiljöer på skolor och förskolor. Där förlänger vi nu dessa i flerårsplanen men med en ändring till att det är inne och utemiljöer i och vid våra fastigheter med 5 miljoner per år.

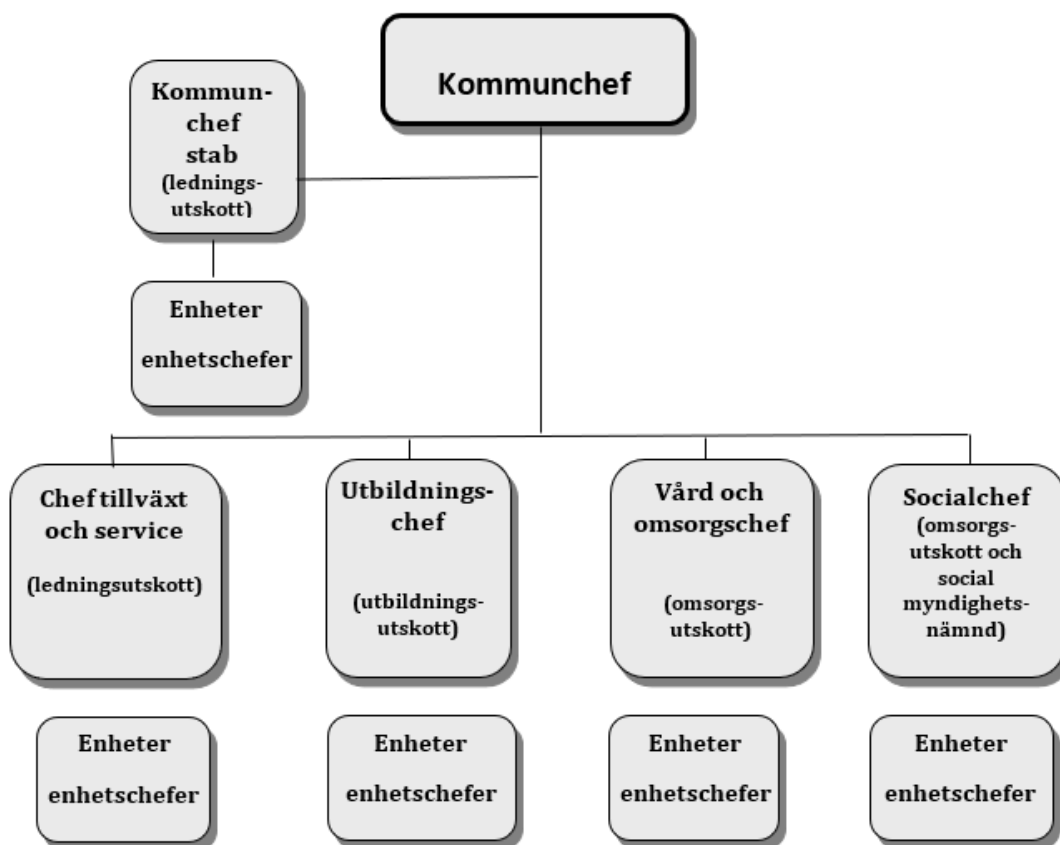
3 Organisation

Kommunförvaltningen

Kommunstyrelseförvaltningen

4 Ambitioner och planer för verksamheterna 2023 – 2026

4.1 Stab

Verksamhetens uppdrag

Stabens uppgift är att styra och stödja det breda kommunala uppdraget. På kommunstyrelsens uppdrag så leder kommunchefen all verksamhet i staben genom verksamhet- och ekonomistyrning, i personal och arbetsgivarfrågor, leder kommunikation med kommuninvånarna, allmänheten och inom kommunorganisationen samt inom näringsliv och destinationsutveckling. Stabens stödjande verksamhet utgår från kommunens styrande dokument och hjälper verksamheten att nå målen. Arbetet med att nå kommunfullmäktiges mål och Agenda 2030 är ryggraden i kommunens styrning.

Verksamhetens utmaningar

God utveckling i kommunen utgår från att verksamheten ser helheter för samhällsutveckling som finns i Agenda 2030. För att få god effekt av helhetstänkande så behöver hela verksamheten se nyttan i samlas mot gemensamma målsättningar. Under 2023 så kommer en ny Vision för kommunen beslutas som pekar ut inriktningen för verksamheten cirka 8 år. Visionen kommer vila på erfarenheter i tidigare som löpte ut år 2020 samt Agenda 2030. Under mandatperioden så kommer även kommunfullmäktiges nya mål läggas fram för den nya mandatperioden.

Under kommande år behöver vi utveckla kommunens folkhälsa, ett arbete som leds från staben. Med bättre folkhälsa åstadkommer vi bättre resultat i skolan, minskar människors behov vård och tar människor från utanförskap till sysselsättning. Vår framgång inom detta område är avgörande för kommunens utveckling.

Kommunen fortsätter att utveckla lösningar för personalförsörjning för att primärt klara de ökade antalet äldre människor som behöver särskilt boende och hemtjänst. Staben stödjer denna utveckling med hjälp av utveckling av digital vårdteknik och planering av personalförsörjning. För att vara en attraktiv arbetsgivare behöver kommunen utveckla sin förmåga att ge arbetstagaren goda förutsättningar att utföra sitt jobb, exempelvis genom bättring av lokaler och samlade insatser för minskad sjukfrånvaro. Kommunens omfattande arbete med *Friskare arbetsplatser* är viktig för att minska sjukfrånvaro och trivsel på arbetsplatsen.

Digitaliseringssatsningarna i kommunen kommer fortsätta kommande år. Digitaliseringens syfte för kommunen är att göra samhällsservice mer tillgänglig *samtidigt* som enklare manuella sysslor som idag görs av personal sker i digitala lösningar.

Kommunens näringsliv har under de senaste åren mött stora utmaningar på ett bra sätt. En god förmåga att anpassa sig under pandemin gjorde att arbetslösheten är försatt låg i jämförelse i länet. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har allmänt försvårat råvarutillgång och fördyrat priser samt försämrat Europas totala energiförsörjning. Elpriserna och energitillgång har destabiliserats även om kommunens försörjning med sitt läge i Norrland är relativt god. Kompetensförsörjning är ett problem inom de flesta av kommunens näringar. Här spelar kommunen en central roll att ge god samhällsservice genom vård, skola och omsorg men även inom samhällsbyggnad och tillgång till bredband.

4.2 Tillväxt och service

Verksamhetens uppdrag

Tillväxt och service är en av kommunens viktiga verksamheter för att skapa tillväxt och utveckling av kommunen, både fysisk och personellt. Här ligger bland annat drift och förvaltningen av kommunens egna byggnader och kommunägda fastigheter, både bebyggda och obebyggda, inklusive skogsfastigheter. Dessa är en viktig del i kommunens attraktionskraft och en grundpelare i övriga verksamheters utveckling, såsom utbildning och omsorg. Inom samhällsbyggnadsenheten utförs översiktsplanearbetet, bygglovgivning och tillsyn samt detaljplanearbetet som är viktiga tillväxtuppdrag. Avfall och återvinning är också en viktig grundsten i kommunal verksamhet men också kultur- och fritid då det skapar möjlighet för det goda livet.

Verksamhetens utmaningar

Kommunen utvecklas i en mycket positiv riktning nu men byggnationer och andra tillväxtskapande åtgärder. Det är en transformering som sker ifrån ett förvaltande läge till ett tydligt utvecklande läge. En verksamhets transformering gör sig inte själv utan det är ett ständigt pågående arbete att förändra arbetssätt och processer, samtidigt som fler människor behövs med rätt kompetens. En av verksamhetens största utmaningar är att hitta rätt kompetens, även om många söker det tjänster som utlyses.

Energisparprojektet kommer även att pågå under 2023 och verksamheten är mycket tacksam över den ökade nivån av reinvesteringsmedel för lokaler och utemiljö. En rolig utmaning blir att hinna planera åtgärder för dessa då det finns få luckor i de verksamheter där åtgärderna ska utföras. I skolan finns det nästan bara möjligheter att genomföra större åtgärder under loven och det är en begränsning.

Behovet av fler SÄBO-platser har blivit akut. Processen med att bygga ett nytt boende tar tid och därför har beslut tagits att en extern modulhyrning ska ske och att denna lokaliseras vid Sörgården.

Våra ekosystemprojekt drivs framgångsrikt men det finns också utmaningar i att genomföra projekt där grundvattenförutsättningar styr. Som tur är så är det bara en liten del av alla vandringshinders borttagande som påverkar boendes färskvattentillgång så projektet kan sannolikt fortlöpa utan att medborgare berörs negativt. Det är ett stort lärande i ett sådant här projekt och kunskapen växer med tiden.

För att Nordanstigs kommun ska kunna utvecklas behövs fler medborgare. Utflyttningen ska minska och inflyttningen ska öka. Bostadsfrågan blir då viktig och nya attraktiva boendeformer och miljöer måste utvecklas. En flaskhals kommer att vara planlagd mark. Attraktiva områden finns och där måste kommunen samverka med privata markägare om att de ska utveckla nya områden. Vi själva har flera attraktiva områden som kommer utvecklas. Sannolikt kommer minst ett område att vara på väg att exploateras under år 2023.

Under kommande år kommer avfallshanteringen att förändras i olika riktningar. Fastighetsnära insamling med flera fraktioner ska införas och en del av de fraktioner som idag samlas in av FTI kommer kanske överföras till kommunen. En utmaning blir att genomföra dessa förändringar utan att avgifterna måste höjas drastiskt. Därför måste ett effektiviseringsarbete fortsätta att genomföras. Det är en naturlig drivkraft inom enheten men nu kommer det vara än viktigare.

Kultur och fritid är en viktig tillväxtfaktor. Det är många gånger avgörande när personer väljer bostadsort och kommun. Vårt engagemang i dessa frågor behöver utvecklas. Det är inte en utmaning att utveckla området men att finansiera det. Det finns offentliga medel att tillgå och det ökar möjligheterna, åtminstone på kort sikt. På lång sikt måste en egen finansiering ordnas och det är en utmaning.

Att leva upp till Agenda 2030 är en utmaning. Vi vet alla att det är en förutsättning för vårt liv på jorden men att implementera den i hela vår och våra medborgares vardag är en stor utmaning. Vi måste arbeta varje dag med att få den till att vara en självklar del i vårt arbete.

4.3 Utbildning

Verksamhetens uppdrag

Förskola, skola och bibliotek ligger i detta uppdrag.

Vi vill att kommunens vårdnadshavare ska se våra skolor och förskolor som det naturliga förstahandsvalet i kraft av den kvalitet vi erbjuder. Vi vill att alla barn i kommunen ska erbjudas samma möjligheter till god utbildning och eftersträvar därför en likvärdig skola. Vi eftersträvar en sammanhållen utbildning med god progression utifrån perspektivet 1 – 16 år. Vi vill ha trygga elever med en bra självkänsla. Skolhälsovården ska arbeta främjande och förebyggande och vara väl integrerad med skolutveckling och måluppfyllelse.

Vi vill ha en biblioteksverksamhet som arbetar visionärt i folkbildningens och kulturens tjänst. Vi vill ha ett folkbibliotek som bidrar till digitaliseringen och som stärker den demokratiska värdegrunden i kommunen.

Verksamhetens utmaningar

Under lång tid har antalet sjuktimmar i utbildningsverksamheten varit för högt. Under pandemin har sjukfrånvaron ökat ytterligare och passerat gränsen för tvåsiffrigt. Normalår ligger sjukfrånvaron på ca 8 %. Pandemisiffrorna uppvisar stora svängningar. Inför denna rapport ligger sjukfrånvaron på 9 %. Vi tror att det kvarliggert en pandemieffekt i detta, då smittspridningen efter sommaren ökat något.

Kommunen har inlett ett övergripande arbete med friskare arbetsplatser under ledning av Sunt arbetsliv. Utbildningsverksamheten deltar i detta och prioriterar detta då frågan anses mycket viktig för såväl måluppfyllelse som personalplanering och kontinuitet i arbetet.

Detta är ett långsiktigt arbete och har ännu inte gett effekt. Två friskfaktorer prioriteras i närtid:

- delaktighet och inflytande
- prioritering av arbetsuppgifter

Arbetet med att höja utbildningsnivån är ett långsiktigt arbete, som involverar en komplex samverkan mellan förbättrad kvalitet i undervisningen och inflyttning. Ökad kvalitet i undervisningen inom förskola och grundskola ger våra ungdomar bättre möjligheter att söka och komma in på attraktiva gymnasieutbildningar. Detta i sin tur bör öka examinationsgraden från gymnasieskolan. Den är idag beklagligt låg, särskilt hos pojkar (60%). Med fler ungdomar med gymnasieexamen kan fler skaffa sig högskoleutbildning. Utbildningsnivån höjs, såvada ungdomarna blir kvar i kommunen. Sannolikheten för att de ska återvända efter genomförd utbildning är högre om undervisning i för- och grundskola håller hög kvalitet.

Sannolikheten för att vi ska kunna attrahera nya medborgare med högskoleutbildning till vår kommun är också den högre med god kvalitet i de grundläggande utbildningsverksamheterna. Hög kvalitet blir alltså dubbelverkande i arbetet med att höja utbildningsnivån. Men det tar tid.

Inom ramen för tre strategier (ledarskap, tillgänglig undervisning, heldagslärande) sker det systematiska arbetet med att höja kvaliteten i undervisningen. Lärarna har också fått kollektiv tidsresurs och högre lön för att klara arbetet och vara motiverade till det.

4.4 Vård och omsorg

Verksamhetens uppdrag

Äldreomsorg och LSS-verksamhet är otroligt viktiga verksamheter som ska serva de som är mest utsatta i kommunen på olika sätt. Där ska vi hålla en hög effektivitet och svara upp mot de lagkrav som ställs nationellt. Särskilda boenden är en av utmaningarna i närtid, oavsett geografiska förhållanden ska verksamheten hålla hög kvalitet och kännetecknas av en kompetent personal.

Verksamheten ska säkerställa sin kompetensförsörjning och ha arbetsmiljön i fokus utifrån ett systematiskt arbetssätt, med hjälp från statliga bidrag.

Verksamhetens utmaningar

Utmaningarna för vård- och omsorgsverksamheten både i närtid och framtid är att tillhandahålla våra resurser på ett optimalt sätt såsom personal, brukare samt hållbarhet. Verksamheten ser även att kommunens LSS-verksamhet fortsätter arbeta för en god utveckling. Verksamheten kommer kontinuerligt att arbeta med samarbete inom och mellan andra verksamheter. Förebyggande medborgardialog och öppna mötesplatser är även stora utmaningar att få till för kommunens invånare.

Att digitaliseringsarbetet inom vård och omsorg fortsätta med hög effektivitet även 2023 – 2026 och att vi har informations säkerhet i fokus.

4.5 Social myndighetsnämnd och social omsorg

Verksamhetens uppdrag

Under Sociala myndighetsnämnden och social omsorg har vi myndighetsutövningen gällande Barn och Familj, vuxen och försörjningsstöd.

Verksamheten ansvarar för de innevånare som av olika orsaker behöver mer insatser från kommunen, det viktiga är att hjälpa människor att nå sin fulla potential och må bra. Det kan vara äldre som behöver biståndsbeslut för olika insatser så att man kan fortsätta att bo hemma till att ge stöd för barnfamiljer och ungdomar. Självförsörjning och arbete är också en av hörnstenarna för att känna delaktighet och att finnas i ett sammanhang.

Verksamhetens utmaningar

Nordanstig är en liten kommun med låg arbetslöshet, dock har vi idag en hög andel långtidsarbetslösa. Vi har också en grupp hushåll med långvarigt försörjningsstödsberoende som inte minskat trots att antalet hushåll med behov av försörjningsstöd har minskat markant från 2021-2022. Genom den sammanslagning av verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser har vi utvecklat nya samarbetsformer för att hjälpa den gruppen med störst behov vilket kommer utvecklas vidare de kommande åren.

Sviterna av pandemin och dess restriktioner ser vi har påverkat främst unga, vi har en ökad grupp som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret som vi kommer fokusera särskilt på de kommande åren.

De kommande åren spås arbetslösheten öka samt att inflationen är hög i samhället. Vi ser med oro att det kommer slå hårt mot de hushåll som i dag lever med små marginaler och inte är fast etablerad på arbetsmarknaden. Detta kan komma att leda till ett större utanförskap och ökat behov av ekonomiskt bistånd och stöd från enheten Arbete och Försörjning. Samverkan och nära relationer med de myndigheter som personer har kontakt med är en förutsättning och något som vi prioriterar i det dagliga arbetet.

Barn och Familj-enheten inom socialtjänsten har en ökning av orosanmälningar som kommer in och som sedan i större utsträckning går vidare till utredning. En ökning av orosanmälningar där våld finns med i problematiken är tydlig men också psykisk ohälsa hos unga. En ökning av barn och unga med psykisk ohälsa är en realitet inom länet och Sverige. Detta kan vara en konsekvens av den pandemi som funnits med oss det senaste året vilken påverkat arbetssituationen hos många vuxna. Både arbetslöshet och ökat distansarbete hos många ger en minskad stabilitet hos människor som redan idag kan ha ett behov av stödinsatser som inte tidigare varit märkbar.

Inom vuxen arbetar man främst med att motverka missbruksproblematik av olika slag samt familjevåld och hedersrelaterat våld.

5 Kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga mål

Kommunens styrmodell är anpassad så att samtliga politiska mål utgår från målen i Agenda 2030 och därmed kan kopplas till social, ekonomisk eller ekologisk hållbarhet. Förvaltningen följs upp på bland annat volym- och resultatmått vilka samtliga kan kopplas till målen i Agenda 2030.

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra övergripande verksamhetsmässiga mål:

- Befolkningen ska öka till 10 000 invånare
- Utbildningsnivån ska öka
- Minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald
- Ökad jämlikhet och folkhälsa

För varje fullmäktigemål finns tillhörande strategi formulerad tillsammans med ett antal indikatorer. I och med detta konkretiseras hur kommunstyrelsen jobbar för att uppnå de övergripande målen.

Befolkningen ska öka till 10 000 invånare

En strategi för hållbar samhällsutveckling

För att befolkningsökning ska ske behöver vi bygga ett hållbart och attraktivt samhälle som människor vill leva och växa i. Samhällsbygget går ofta till så att man samlar bebyggelse genom förtätning med tillhörande service till invånarna. Konsekvensen av förtätning kan vara att mindre samhällen och boenden i landsbygd känner sig åsidosatta. Därför krävs att vi för ett noggrant övervägande när vi planerar för att hela kommunen ska leva och utvecklas jämlikt. Med individen i fokus, ska det ska vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart att bo i kommunen.

Ökat hållbart byggande skapar tillväxt

Genom att vi bygger fler trygga bostäder för äldre skapas långa flyttkedjor som gynnar bostadsmarknaden. Större bostäder tillgängliggörs på så sätt till exempelvis yngre och barnfamiljer som vill starta sitt liv i Nordanstig. Det är viktigt att vi ser över detaljplaner och även tar höjd för andra bostadsformer såsom bostadsrätter och hyresrätter. Det ska vara konkurrensmässiga driftskostnader när det gäller flerbostadshus och villor för att öka låneutrymmet till ny, till och ombyggnationer.

För att öka attraktionskraften ska tillgängliga, trygga och trivsamma utemiljöer skapas där det finns behov med syfte är att uppmuntra till social samvaro, lek, rörelse och friluftsliv. Inom ramen för

detta är det viktigt att vi håller efter och renoverar kommunens egen mark och byggnader likväl ger stöd och information till invånarna att göra det samma.

Fler ska i arbete

En grundförutsättning för att uppnå befolkningsökning är att det finns sysselsättning och arbetstillfällen för de som bor här eller vill flytta hit. Detta genom att vi sätter arbetsmarknadsfrågor som prioriterade och att ger förutsättningar för medborgarna att i alla lägen kompetensutveckla sig efter arbetsmarknadens efterfrågan. Vi stöttar och skapar ett starkt näringsliv som behövs för hela vårt arbetsmarknadsområde. Företag ska välja Nordanstig för att nyetablera sig och i den processen ska det vara lätt att ta sig igenom byråkrati såsom tillstånds- och upphandlingsprocesser.

Vi vill skapa goda förutsättningar för arbetspendling och alternativ till bilresande genom att stärka kommunens infrastruktur. Vi ska också ingå samarbeten med forskningslärosäten för att förankra forskning och innovation i vår samhällsutveckling.

Befolkningen ska öka till 10 000 invånare, Indikator	Ambition	Nordanstig	År
1. Färdigställda bostäder i flerfamiljs- och småhus under året, antal/1000 invånare	Öka årligen	0,2	2021
2. Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	Ej sjunka	79,9	2020
3. Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	Öka årligen	Mäts från 2023	

Källa: Kolada

Utbildningsnivån skall öka

Lärande hela livet

Kommunfullmäktige har som mål att utbildningsnivån i kommunen ska öka. För att uppnå detta behöver alla skolformer, från grund- till gymnasieskola, ständigt arbeta för att utveckla nya och klokare arbetssätt. Lärande för hela livet förutsätter satsningar på vuxenutbildning för att tillgodose behovet av utbildad arbetskraft från såväl privata företag som inom den kommunala verksamheten. Kommunen ska därför uppmuntra och ge förutsättningar till fortbildning och vidareutbildning i alla former.

Andelen ungdomar som går ut gymnasiet med gymnasieexamen behöver öka. Detta görs bland annat genom att stärka kommunen som kravställare gentemot gymnasieskolor och de aktörer hos vilka kommunens ungdomar väljer utbilda sig. Grundskolan ska ha som målsättning att öka andelen elever som blir behöriga att söka gymnasieprogram. Inom förskolan och grundskolan är strategierna tre för att uppnå detta:

Ökad tillgänglighet och heldagslärande

När det gäller förskola och skola handlar tillgänglighet om att alla barn och elever ska ges möjlighet att ta del av lärande och gemenskap i hela lärmiljön. Detta betyder även att skapa inbjudande och pedagogiskt utformade skollokaler och utemiljöer.

Heldagslärande syftar till att fritidshem, förskola och skola samverkar för ökad måluppfyllelse och för att fysiska, sociala och pedagogiska lärmiljöer upprätthålls under hela dagen. Skolstrukturen ska formas efter kommunens geografiska uppbyggnad där det finns ett behov av flera mindre skolor.

Stärkt ledarskap

Kommunen och skolverksamheten ser att satsningar behöver göras för att utveckla ledarskapet på hela styrkedjan, från förvaltning till personal- och pedagogers ledarskap i klassrum och andra pedagogiska miljöer.

Ökad jämlikhet och tidig inlärning

Förutsättningar för höjd utbildningsnivå måste skapas redan i förskolan. Vi ska se till att fler barn får mer och bättre anpassad undervisning inför förskoleklassen. Barn och elever ska ha goda och jämlika förutsättningar att utveckla sin förmåga att nyttja digitaliseringens möjligheter för ökad måluppfyllelse och likvärdighet.

Utbildningsnivån ska öka, indikatorer	Ambition	Nordanstig	År
1. Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	Öka årligen	86,0	2021
2. Elever i åk 9 genomsnittligt meritvärde kommunala skolor genomsnitt (17 ämnen)	Öka årligen	231,4	2021
3. Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	Öka årligen	56,3	2021

Källa: Kolada

Minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald

Minskade koldioxidutsläpp och energieffektiva lösningar

Klimatförändringarna är en av de viktigaste frågorna för mänsklighetens överlevnad. Vi ser idag att koldioxidutsläppen påverkar i allt för stor grad och vi behöver minska vårt klimatavtryck. Det är en förutsättning för att Nordanstig även i framtiden ska vara den fantastiska plats vi menar är vår styrka och attraktivitet. I Nordanstig arbetar vi för att nå Parisavtalet för att begränsa den globala uppvärmningen och kommunen är klimatneutral till 2035.

Det gör vi genom att kommunens transporter är fossilfria och vi anpassar kollektivtrafiken efter de behov som finns i kommunen samt möjliggör för distansarbete. Laddinfrastrukturen byggs ut för att uppmuntra våra invånare och besökare till en fossilfri vardag. Energianvändningen och

klimatbelastningen i kommunens fastigheter minskar och vid nybyggnationer främjas hållbara och giftfria material och innovativa lösningar.

Inbindningen av koldioxid i kommunen ökar genom restaurering av våtmarker samt ett hållbart jord- och skogsbruk. Kommunen föregår med gott exempel och tar ansvar och skjuter inte över problemen till kommande generationer eller till andra delar av världen.

Giftfritt och cirkulärt samhälle

Vi arbetar tillsammans för en kommun som minskar sitt negativa avtryck på miljön både lokalt och globalt. En kommun där avfallet minskar och naturresurser används effektivt i cirkulära flöden utan slit och släng. Kommunen skapar därför bra förutsättningar för återbruk i olika former.

Ökad biologisk mångfald

I kommunen arbetar vi tillsammans för att bevara den stora mångfalden i vår natur och öka möjligheterna för ett aktivt friluftsliv. I den fysiska planeringen tar vi hänsyn till de tjänster och funktioner som naturen ger oss, vilket gör oss mindre sårbara för störningar i och med ett förändrat klimat. Vi tar hänsyn vid skötsel av våra skogar och grönområden och skyddar de höga naturvärden som finns runt om i kommunen.

Förutom, att i så stor utsträckning som möjligt värna våra naturmiljöer, arbetar vi även med att skapa nya och restaurera livsmiljöer såsom skogar, våtmarker och vattendrag, vilka är bostäder för många arter och bidrar med viktiga ekosystemtjänster såsom kolbindning.

Miljöpåverkan i form av försurning, övergödning och fysisk påverkan minskar samtidigt som vi tar hänsyn till näringsliv, elproduktion och kulturmiljön. Främmande arter som sprider sig snabbt och orsakar skador bekämpas genom förebyggande arbete. För att ge en ökad kunskap om alla de tjänster och nyttor som naturen ger oss informerar och utbildar vi våra verksamheter och invånare i kommunen kring våra avsikter och vilka möjligheter det skapar.

Minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald, indikatorer:	Ambition	Nordanstig	År
1. Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	Minska årligen	5,97	2020
2. Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW)	Öka årligen	2,11	2021
3. Anta publika elfordonsladdpunkter*	Öka årligen		2022

Källa: Kolada, *Nobil

Ökad jämlikhet och folkhälsa

Jämlik välfärd ska präglade vår hållbara kommun

Jämlikhet ska i detta sammanhang förstås som att alla människor ska ges likvärdiga möjligheter, oavsett vilka de är och var de bor. Jämlik välfärd och ökad folkhälsa ska präglade vår hållbara kommun där människor känner sig demokratiskt inkluderade både i fråga samhällsservice som tillgång till sociala sammanhang. Ett aktivt arbete för folkhälsa kan förebygga både den fysiska och psykiska hälsan och ökar chansen för människor att nå sin fulla potential. Då kan de aktivt delta i samhällsutvecklingen.

Tillgängliga aktiviteter och kulturliv för bättre folkhälsa

Kommunen behöver hitta nya innovativa sätt att verka för god hälsa. Hälsosam kost och goda möjligheter till rörelse och träning är två faktorer som systematiskt behöver aktualiseras. Kommunens roll som folkhälsofrämjare ska växa och fler människor behöver inkluderas i satsningarna.

Idrott, tillgång till fritidsaktiviteter och kulturevenemang ska vara tillgängligt till alla invånare oavsett ålder och individuella förutsättningar. Detta bidrar till ökad livskvalitet och social sammanhållning. Vi ska ge breda anslag i kommunens bidragspolicy för föreningar samt verka för ungdomsaktiviteter såsom fritidsgårdar. Vi ska ge återkommande informations- och inspirationstillfällen med koppling till ett tydligt folkhälsoperspektiv och i ett jämlikt och jämställt förhållningssätt.

Vi ska bibehålla vårt rika kulturarvsarbete som tillsammans med konst- och kulturutövning ökar attraktionskraften till kommunen och bidrar till känslan av sammanhang och identitet. Vi uppmuntrar ungdomars skapandekraft, kultur- och läsförmedling genom kulturskola och bibliotek samt erbjuder gratis fritidsutrustning genom sportotek.

Ökad tillit, delaktighet och demokrati

Trygghet i hem och i offentliga miljöer är något som bör kunna tas för givet. Här måste vi arbeta aktivt med att motverka otrygghet i form av våld i nära relationer. Detta sker genom ett aktivt jämställdhetsarbete genom analys och utbildning både inom sina verksamheter samt till allmänheten.

Genom digitala förbättringar och lösningar ger vi invånarna större tillgänglighet till den gemensamma välfärden där man på ett enkelt sätt kan skapa kontakt och följa sina ärenden hos kommunen. De digitala lösningarna ger också större möjlighet för kommuninvånarna att vara demokratiskt delaktiga. Detta ska ske genom att arbeta med att förhindra digitalt utanförskap bland kommunens medborgare.

Att känna sig delaktig kring vad som händer och sker i samhället ger förutsättningar för invånare att utnyttja sina demokratiska rättigheter och tryggt uttrycka sina åsikter. Förtroendevalda ska också alltid kunna utföra sitt uppdrag på ett tryggt sätt. Detta ska ske med aktiva insatser av medborgardialog med ett jämställt förhållningssätt. Man ska förstå och känna tillit i hur kommunens beslut fattas.

Socioekonomisk jämlikhet och försörjning

De sociala skillnaderna i levnadsvillkor ska utjämnas mellan såväl kvinnor som män och vi ska säkerställa att fler invånare som varit långtidsarbetslösa ges bättre förutsättning till arbete. Kommunen ska verka för en inkluderande arbetsmarknad med en god och jämlik arbetsmiljö där medarbetarnas kunskap och erfarenheter ska på ett naturligt sätt verka utvecklande för verksamheterna.

Tillsammans med arbetsförmedling och näringsliv bör arbetsmarknadsinsatser som främjar och motverkar ekonomisk och social utsatthet utvecklas. Insatserna ska ta avstamp i analys och kunskap om vilka påverkansfaktorer som ligger till grund för den socioekonomiska skillnaden.

Ökad jämlikhet och folkhälsa, indikatorer:	Ambition	Nordanstig	År
1. Heltidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Öka årligen	72,0	2021
2. Hushåll med tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%)	Öka årligen	90,0	2021
3. Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Öka årligen	63,0	2021
4. Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad	Minska årligen	12,8	2021

Källa: Kolada

6 Omvärldsanalys

6.1 Budgetförutsättningar för åren 2022–2025, 22-08-25

Jämfört med den prognos vi presenterade i april (cirkulär 22:15) är den viktigaste förändringen att vi nu räknar med starkare nominell skatteunderlagstillväxt under hela prognosperioden, men att köpkraften är kraftigt nedreviderad speciellt 2023–2024. Detta beror på en högre allmän prisuppgång och effekten på värderingen av pensionskulden som ökat prisbasbelopp innebär. Det nya pensionsavtalet innebär även en kostnadsökning, men detta var känt i april.

Skatteunderlagsprognosen vilar på ett en prognos och ett medelfristigt scenario fram till 2025 där svensk ekonomi når normalkonjunktur mot slutet av perioden.

Den svenska ekonomin bromsar in under 2022. Den höga inflationen, liksom de stigande räntorna (globalt och i Sverige) slår allt mer mot investeringar och hushållens konsumtion i Sverige 2022–2023. Generellt leder mindre optimistiska hushåll och företag till att investeringar skjuts på framtiden eller uteblir. Den höga inflationen påverkar dock alla sektorer och urholkar köpkraften, ekonomin växer svagare än trend 2022–2023 och resursutnyttjandet minskar. Efterfrågan bedöms dock ta fart igen i slutet av 2023.

Anställningsplanerna i näringslivet ligger ännu på starka nivåer och orderläget för flera branscher är relativt starkt. Men den svaga produktionsökningstakten som vi förutser lär dämpa efterfrågan på arbetskraft. Detta sker dock med viss eftersläpning. I nuläget är efterfrågan på arbetskraft stor och rekryteringsläget allmänt sett ansträngt. Sysselsättningsgraden väntas börja vända ner nästa år, men en växande befolkning i arbetsför ålder gör att antalet sysselsatta personer beräknas öka. Konjunkturavmattningen kommer alltså med tiden också att synas på arbetsmarknaden. Men sannolikt kommer företag att vilja behålla personal så länge som möjligt, när det råder så stor brist på arbetskraft med efterfrågad kompetens. Att sysselsättningen inom offentlig sektor inte antas vända ner, såsom i näringslivet, blir en annan motverkande kraft till konjunkturedgången. KPIF-inflationen på knappa 4 procent vid årets början uppgick i juni till 8,5 procent, och mätte 8 procent i juli. Bakom uppgången i år ligger framförallt prishöjningarna på livsmedel. Därtill kvarstår höga energipriser (el och drivmedel), det som i fjol var drivkraften bakom inflationsuppgången. Samtidigt har KPI-inflationen, som var 8,5 procent i juli, börjat tryckas upp av högre boräntor. Mycket talar för att livsmedelspriserna i höst fortsätter att stiga mer än normalt. Likaså finns det en överhängande risk för att de redan höga elpriserna blir än högre i vinter. En fortsatt hög inflation i vår omvärld, liksom en svag svensk krona, talar för att hög importinflation består en tid.

Givet att resursutnyttjandet viker under prognosåren 2022 och 2023 uppstår negativa BNP- och timgap: vi får lågkonjunktur. Analysen av samhällsekonomin under kalkylåren 2024 och 2025 baseras på ett antagande att ekonomin går mot ett balanserat resursutnyttjande. Efter lågkonjunkturen 2023 antas därmed (metodmässigt) en följande konjunkturuppgångsåren därefter. BNP- och timtillväxten lyfter därför.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP*	-2,4	5,0	2,1	1,0	2,2	2,5
Sysselsättning, timmar*	-3,8	2,2	1,2	1,1	1,4	1,6
Relativ arbetslöshet, procent	8,5	8,8	7,7	7,9	8,0	7,8
Timlön, Nationalräkenskaperna	4,8	3,5	4,3	2,8	3,0	3,1
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,1	2,6	2,8	3,1	3,3	3,4
Inflation, KPIF	0,5	2,4	7,1	4,5	2,2	2,0
Inflation, KPI	0,5	2,2	7,7	6,6	2,6	2,0
Befolkning, 15–74 år	0,4	0,0	0,4	0,6	0,5	0,5

*Kalenderkorrigerat.

Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

Beräkningen av skatteunderlaget 2022–2025 baseras på den samhällsekonomiska bild som sammanfattas ovan. Vår bedömning är att skatteunderlaget ökade med 5,3 procent förra året (utifrån preliminära uppgifter från Skatteverket från augusti, detta är 0,3 procentenheter starkare än föregående prognos). Ökningen var främst driven av en stark återhämtning av lönesumman. Året innan utvecklades löneinkomsterna svagare men motverkades av olika krisåtgärder som höll uppe skattunderlaget.

Skatteunderlaget växer i nominella termer med 4,5 eller 4,6 procent i genomsnitt per år under perioden 2022–2025, beroende på om man ser till den faktiska eller underliggande utvecklingen. Den genomsnittliga ökningen över de senaste tio åren (perioden 2012–2021) är drygt 3,9 procent för den faktiska och 4,2 procent för den underliggande utvecklingen. En faktor som lyfter skatteunderlaget i nivå under hela prognosen är de höjda garantipensionerna. Detta sker dels genom beslutet att höja pensionsnivån från augusti 2022, och dels genom en hög inflation 2022 och 2023. Den höga inflationen lyfter prisbasbeloppen 2023 och 2024, vilket garantipensionerna är kopplade till. Den höjda garantipensionen verkar dels direkt genom höjningen för varje mottagare, och dels via effekten att fler personer blir berättigade till garantipension då deras inkomstpension understiget garantipensionen. Antalet personer med garantipension beräknas av Pensionsmyndigheten öka med hela 50 procent mellan 2022 och 2023. Detta drar alltså upp skatteunderlaget som påverkar kommunsektorns inkomster.

Skatteunderlagets underliggande ökningstakt i år blir högre än det faktiska. Nästa år är det tvärtom. Grundavdraget ökar vilket minskar skatteunderlaget 2022, detta följer av den sammantagna effekten av prisbasbeloppets och inkomsternas relativa utveckling. Effekten är ännu större 2023. Att prisbasbeloppet stiger så kraftigt beror på den snabba ökningen av KPI-inflationen i juni 2022. Nästa år får det faktiska skatteunderlaget dock en extra skjuts av förslaget om att omvandla reseavdragen (som minskar skatteunderlaget) till en skattereduktion (som inte påverkar skatteunderlaget). Regeringen har aviserat att i budgetpropositionen för 2023, enligt praxis, föreslå en minskning av det generella statsbidraget med ett belopp som motsvarar skatteintäkten av det slojade avdraget. Förslaget påverkar därför inte skatteunderlagets underliggande ökningstakt.

Sammandrag från SKR, cirkulär 22:28.

Nordanstigs kommun, befolkning och arbetsmarknad

6.2 Kommunens invånare

Befolkningen i Nordanstigs kommun har de senaste tio åren minskat med 53 personer. 2012, 2014 – 2016 samt 2018 – 2021 var flyttnettot positivt. Tidigare har flyttnettot varit negativt i många år. Prognosen från SCB visar på en minskning med cirka 33 personer för 2022. Därefter minskar befolkningen enligt prognosen med cirka 12 personer per år fram till 2026.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
31 dec	Definitiv	Definitiv	Prognos				
Bergsjö	2 761	2 702	2 703	2 701	2 696	2 694	2 692
Gnarp	2 245	2 272	2 244	2 246	2 247	2 251	2 254
Harmånger	2 096	2 135	2 107	2 099	2 092	2 084	2 078
Hassela	816	815	820	820	819	819	817
Ilsbo	723	708	730	729	730	731	730
Jättendal	842	848	843	839	837	832	829
Totalt	9 483	9 480	9 447	9 434	9 421	9 411	9 400

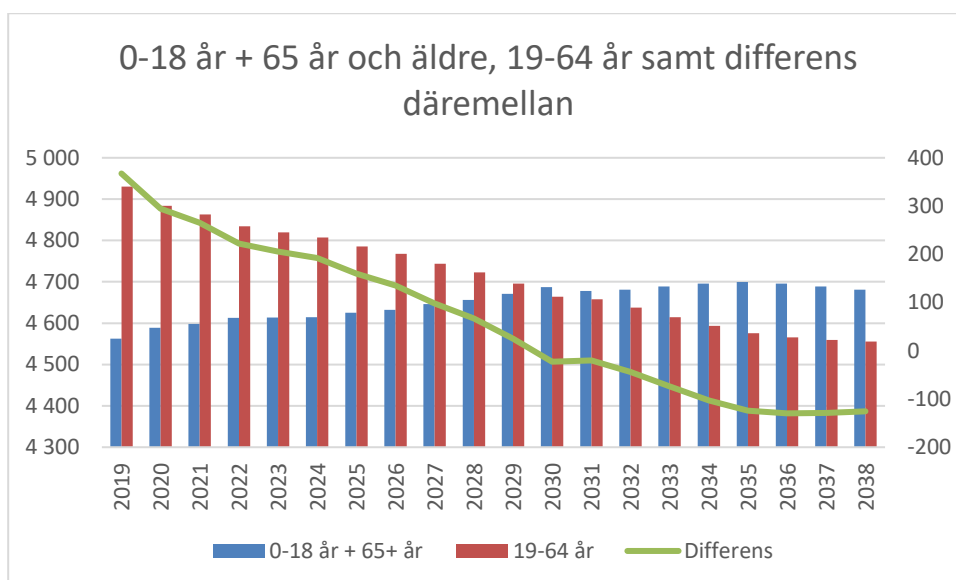
Befolkningen i Nordanstigs kommun minskade 2021 med 3 personer från 9 483 till 9 480.

Befolkningsförändring	2020-12-31	2021-12-31
Födda	93	71
Döda	140	125
Inflyttade	524	562
Utflyttade	471	511
Invånare	9 483	9 480

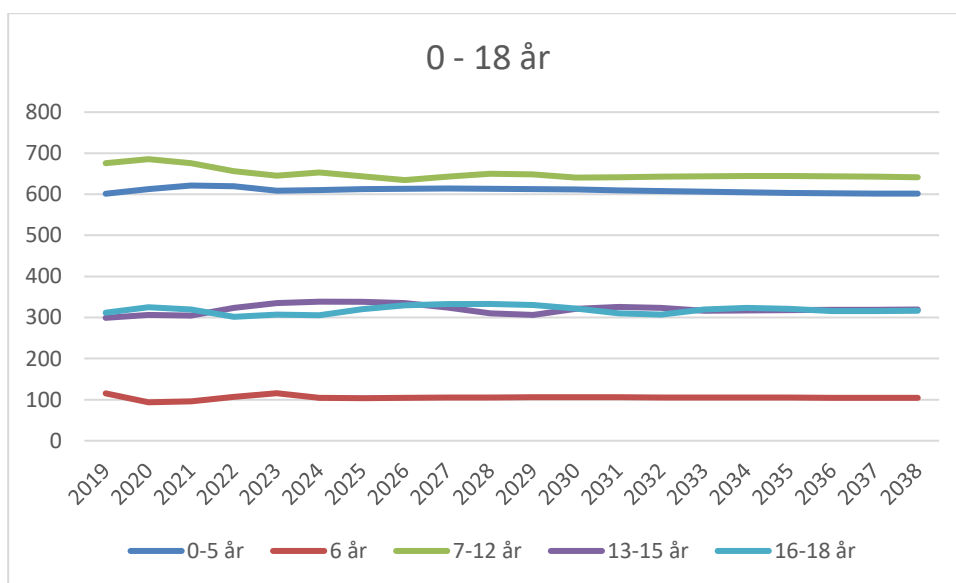
6.3 Befolkningsprognos

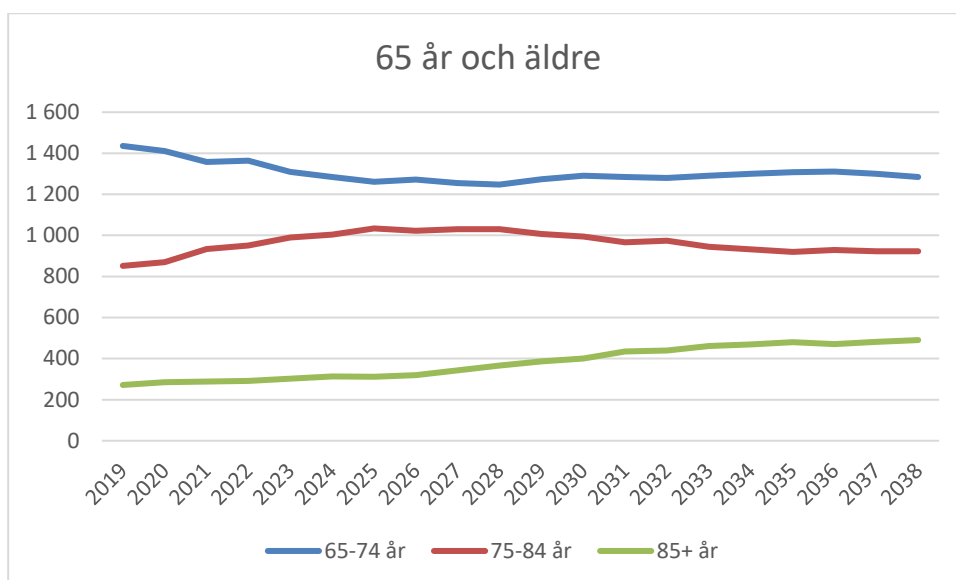
Prognosen, gjord av SCB, grundar sig på 2018 års befolkningsstruktur, med antaganden gjorda på fruktsamhet, dödlighet samt in- och utflyttning.

Nedan visas hur förhållandet mellan befolkning i yrkesverksam ålder och barn och ungdom samt äldre ser ut i Nordanstigs kommun, det vill säga försörjningskvoten.

Prognosen pekar på att det 2023 är 206 fler i yrkesverksamma åldrar (19 – 64 år) än i åldersgrupperna 0 – 18 år samt 65 år och äldre. Femton år senare är det 126 färre i yrkesverksam ålder än i åldersgrupperna 0 – 18 år samt 65 år och äldre.

6.4 Arbetsmarknad

Öppet arbetslösa och i program %	Alla 16 – 64 år		Ungdomar 18 – 24 år	
	2020	2021	2020	2021
Nordanstigs kommun	7,5	7,0	14,4	9,2
Hudiksvalls kommun	9,2	6,7	17,3	11,6
Sundsvalls kommun	8,6	7,5	13,0	11,3
Gävleborgs län	10,7	9,3	17,7	13,4
Västernorrlands län	9,0	7,8	14,0	11,8
Riket	8,8	7,2	11,8	8,7

7 Personal

7.1 Händelser inom personalområdet

Verksamhetens uppdrag

Ansvar för den praktiska hanteringen av personalfrågor ligger ute i de olika verksamheterna. Som stöd till verksamheterna finns personalenhetens samlade resurser.

Personalenheten har ett strategiskt uppdrag, vilken innebär att arbeta med policyfrågor till kommunledningen, t.ex. lönepolitik. Ansvar för tolkning och tillämpning av lag och avtal. Ett konsultativt uppdrag, vilken innebär att lämna kvalificerat stöd till verksamheterna, t.ex. råd och stöd gällande ledarskaps- och organisationsutveckling. Arbetsrätt, arbetsmiljö, rehabilitering och omplacering. Chefsstöd i personalärenden.

Personalenheten har även ett serviceuppdrag som innebär bl.a. utbetalning av lön och ersättningar, hantering av pensions- och försäkringsfrågor.

Verksamhetens utmaningar

Att vara en attraktiv arbetsgivare är en av grundförutsättningarna för att kunna rekrytera och behålla goda chefer och medarbetare. För att möta framtidens utmaningar krävs ett strategiskt och långsiktigt arbete för att säkra personalförsörjningen. Idag är framför allt kompetenser inom skola och vård och omsorg svåra att rekrytera, samtidigt som behovet ökar. För att klara utmaningen där färre ska försörja fler och med yrken som förändras i allt högre takt, behöver rätt kompetens behållas, utvecklas och användas smartare.

Arbetsmiljö är allt som påverkar oss i arbetet, såväl fysiskt som psykosocialt. Arbetsmiljön ska inte bara vara säker utan även utvecklande, en bra arbetsmiljö ökar trivsel och engagemang. Genom ett hälsofrämjande förhållningssätt arbeta förebyggande mot kränkande särbehandling och diskriminering. Vi behöver arbeta tillsammans med ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att minimera risker, främja vår hälsa och för att förebygga ohälsa.

Arbetsklimatet ska präglas av arbetsglädje, dialog och delaktighet. Det förutsätter samverkan mellan chef, medarbetare och fackliga organisationer, alla bör få möjlighet att vara delaktig, ta ansvar och använda sitt inflytande.

Vi bygger våra verksamheter på det goda ledarskapet, där våra ledare är tydliga, lyhörda och synliga. De medverkar till att medarbetarna utvecklar sitt lärande, sina kompetenser och förståelsen för uppdraget. Våra ledare ser till att medarbetarna är informerade och känner sig delaktiga i de beslut som rör verksamheten. Genom att ta tillvara medarbetarnas goda idéer utvecklas och förbättras verksamheterna och beslut kan genomföras effektivt.

En tydlig och välkänd lönepolitik förutsätter kontinuerlig dialog mellan chef och medarbetare. Målet för löneöversynsarbetet är lika lön för lika arbete. Grunden för lönesättning är det ansvar och den svårighetsgrad som yrket innehåller samt medarbetarens kompetens och prestation. Lönesättningen ska vara individuell och differentierad. I det årliga lönekartläggningsarbetet granskas kvinnors och mäns löne- och anställningsvillkor.

Utvecklingen inom IT- och digitaliseringsområdet fortsätter snabbt framåt. För att kommunerna ska kunna tillgodose de nya behoven har Hälso- och sjukvårdsrådet föreslagit att samtliga kommuner i Hälsingland fattar ett inriktningsbeslut om fördjupad samverkan. Syftet är att uppnå en ökad kostnadseffektivitet och stärka utvecklingskraften. Det övergripande samarbetet går under benämningen *Verksamhetsutveckling med stöd av IT och digitalisering (IT-Hälsingland)*.

Ett delbeslut har tagits om att samtliga kommuner i Hälsingland ska skapa en gemensam lönehantering som ska vara i funktion senast 2022 samt upphandla ett gemensamt personal- och lönesystem. Målbilden är att digitaliseringens möjligheter ska nyttjas för att tillhandahålla en gemensam lönehantering för Hälsinglands kommuner - en hantering som totalt sett kostar mindre än idag, underlättar kompetensförsörjningen, minskar sårbarheten och ökar driftsäkerheten.

Nordanstigs kommun har inte tagit ett aktivt beslut om att ingå i den gemensamma lönehanteringen, men deltar fullt ut i projektet som går under benämningen *Gemensam lönehantering i Hälsingland* och som inkluderar upphandling av nytt personal- och lönesystem. Projektet löper under perioden 2020-06-01 till och med 2023-12-31.

7.2 Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron i kommunens verksamheter uppgick 2020 till 10,0 procent och 2021 till 8,8 procent, primärt är det korttidssjukfrånvaron som står för största ökningen. Ökningen 2020 beror i huvudsak på pandemin som har inneburit att medarbetare uppmanats att stanna hemma vid minsta symptom på sjukdom. Även 2021 har präglats av hög sjukfrånvaro på grund av pandemin.

Målet för verksamheterna är att aktivt arbeta för en låg och stabil sjukfrånvaro och arbetet fortgår med att följa upp, analysera och genomföra insatser för att minska sjukfrånvaron hos kommunens medarbetare. Som stöd till chefer i arbetet med att anpassa och rehabilitera medarbetare tillbaka till arbetsplatsen, pågår kontinuerligt ett arbete med att uppdatera och utveckla rutiner och rehabiliteringsdokument. För att underlätta, systematisera och kvalitetssäkra rehabiliteringsarbetet har rehabiliterings- och dokumentationsverktyget Adato införts.

Avtal med Alert företagshälsa gick ut 2021-01-31 och kommunen valde därmed att gå med Region Gävleborgs Företagshälsa, där samtliga kommuner i Gävleborg, förutom Ljusdal deltar. En del i företagshälsovårdens uppdrag innebär att tillsammans med chefer och hr utveckla metodstöd och tidiga insatser för medarbetare som har upprepad sjukfrånvaro.

Som ett komplement till vår företagshälsovård har alla medarbetare möjlighet att få personligt samtalsstöd dygnet runt genom en upphandlad tjänst. Tjänsten är helt anonym och ger vägledning vid exempelvis psykosociala, privatjuridiska eller ekonomiska frågeställningar.

8 Ekonomi

8.1 God ekonomisk hushållning

8.1.1 Ansvarsfördelning budget 2023 - 2026

Fullmäktige fastställer kommunstyrelsens uppdrag/mål samt resurstilldelning.

Kommunstyrelsen fördelar uppdrag/mål samt resurser på verksamhet.

Kommunstyrelsen kan under löpande budgetår omfördela uppdrag samt resurser inom sitt ansvarsområde om så krävs för att uppfylla fullmäktiges uttalade uppdrag.

Kommunchefen kan inom löpande budgetår omfördela uppdrag samt resurser inom verksamheterna, om så krävs för att uppfylla kommunstyrelsens uttalade uppdrag.

Verksamhetschefen kan inom löpande budgetår omfördela uppdrag samt resurser inom respektive programpunkt om så krävs för att uppfylla kommunstyrelsens uttalade uppdrag.

Enhetschefen kan inom löpande budgetår omfördela uppdrag samt resurser inom respektive enhet om så krävs för att uppfylla kommunstyrelsens uttalade uppdrag.

Åtgärder vid budgetavvikelse

Kommunstyrelsen ansvarar för att tilldelade ekonomiska resurser för verksamheterna inte överskrids. Det ligger i kommunchefens ansvar att rapportera avvikelser till kommunstyrelsen samt att upprätta förslag till åtgärder. Så snart avvikelse befaras eller har konstaterats är kommunstyrelsen skyldig att vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter, så att budgetramar kan hållas.

8.1.2 Kommunfullmäktiges finansiella mål

Kommunfullmäktiges finansiella mål
Koncernen ska ha ett positivt resultat som uppgår till två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift för varje år 2023 – 2026. Kommunens andel av detta resultat ska vara minst två procent.
Soliditeten inklusive total pensionsskuld ska förbättras årligen.
Likviditeten ska vara lägst 100 procent, det vill säga omsättningstillgångarna ska vara högre än de kortfristiga skulderna.
I ett långsiktigt perspektiv ska självfinansieringsgraden uppgå till 100 procent. Undantag kan göras vid investeringar av större karaktär (exempelvis skolor och äldreboenden) med lång livslängd.

8.2 Budgetförutsättningar

	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
Löneökning utifrån föregående års lönenivå, (%)	3,0	3,0	3,0	3,0
PO påslag (%)	41,7	41,7	41,7	41,7
Internränta (%)	1,25	1,25	1,25	1,25
Uppräkning, (%) (genomsnittlig förändring)	2,7	2,7	2,7	2,7
Beräkningsgrund befolkning 1/11 året före.	9 442	9 429	9 416	9 400

8.3 Budget 2023 – 2026

2023

(tkr)	Intäkter	Kostnader inkl. kpk	Nettokostnader
Kommunstyrelse	86 484	692 359	605 875
Social myndighetsnämnd	2 185	24 778	22 593
Politisk verksamhet	0	10 652	10 652

2024

(tkr)	Intäkter	Kostnader inkl. kpk	Nettokostnader
Kommunstyrelsen	86 206	702 883	616 677
Social myndighetsnämnd	2 108	23 385	21 277
Politisk verksamhet	0	18 911	18 911

2025

(tkr)	Intäkter	Kostnader inkl. kpk	Nettokostnader
Kommunstyrelsen	86 241	715 280	629 039
Social myndighetsnämnd	2 122	23 399	21 277
Politisk verksamhet	0	18 678	18 678

2026

(tkr)	Intäkter	Kostnader inkl. kpk	Nettokostnader
Kommunstyrelsen	86 271	729 062	642 791
Social myndighetsnämnd	2 122	23 399	21 277
Politisk verksamhet	0	19 953	19 953

8.4 Kommunstyrelseförvaltningen 2023 – 2026

Kommunstyrelsens verksamhetsram

Verksamheter (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
Stab	101 977	60 232	62 668	63 567	63 898	65 176
Tillväxt och service	74 150	80 585	85 740	85 740	85 740	85 740
Utbildning	168 086	224 074	233 119	234 449	235 869	236 869
Vård och omsorg	175 051	173 366	182 236	180 245	180 255	179 265
Social omsorg	31 004		33 318	33 134	33 134	33 134
Löneökningar		6237	11 294	23 042	35 143	47 607
Minskade driftkostnader		-1 500	-2 500	-3 500	-5 000	-5 000
Intäkter	160 280	131 083	86 484	86 206	86 241	86 271
Kostnader	715 548	674 077	692 359	702 883	715 280	729 062
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>21 304</i>	<i>23 918</i>	<i>27 107</i>	<i>21 107</i>	<i>21 107</i>	<i>27 087</i>
Kommunstyrelse	550 268	542 994	605 875	616 677	629 039	642 791

Stab (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
2. Politisk verksamhet	0	0	0	0	0	0
3. Överförmyndare	1 127	1 391	1 346	1 382	1 419	1 457
5. Kommunikation	5 561	6 538	6 188	6 188	6 188	6 188
7. Norrhälsinge räddnings- tjänst och miljökontor	9 846	10 370	10 627	10 890	11 161	11 439
8. Stab	35 887	41 933	44 507	45 107	45 130	46 092
29. Hälsinglands utbildningsförbund	49 556	0	0	0	0	0
Intäkter	1 164	317	100	100	100	100
Kostnader	103 141	60 549	62 768	63 667	63 998	65 276
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>1 472</i>	<i>20 87</i>	<i>2 477</i>	<i>2 477</i>	<i>2 477</i>	<i>2 477</i>
Summa nettokostnad	101 977	60 232	62 668	63 567	63 898	65 176

Tillväxt och service	Bokslut	Budget	Budget	FP	FP	FP
(tkr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
4. ToS gemensam	1 207	1 749	3 445	2 523	2 362	2 492
6. Näringsliv och turism	3 645	0	0	0	0	0
12. Infrastruktur och miljöutveckling	6 552	8 304	8 055	8 255	8 284	8 184
13. Avfall och återvinning	-150	-284	26	33	40	40
14. Plan och bygg	3 434	3 606	3 673	4 123	4 123	4 123
16. Kost och städ	25 340	27 003	29 768	30 088	30 098	30 098
43. Kultur och fritid	5 293	7 686	8 428	8 428	8 578	8 578
44. Mark och exploatering	689	-428	-132	378	378	378
51. Fastigheter och projekt	25 747	31 533	32 477	31 912	31 877	31 847
52 Transport och bilpool	2 393	1 416	0	0	0	0
Intäkter	55 033	53 039	53 123	52 845	52 880	52 910
Kostnader	129 183	133 624	138 863	138 585	138 620	138 650
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>18 395</i>	<i>20 186</i>	<i>22 672</i>	<i>22 672</i>	<i>22 672</i>	<i>22 672</i>
Summa nettokostnad	74 150	80 585	85 740	85 740	85 740	85 740

Utbildning	Bokslut	Budget	Budget	FP	FP	FP
(tkr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
22. Bibliotek	3 000	3 143	3 770	3 700	3 620	3 620
26. Förskola-grundskola	165 086	171 431	177 358	178 258	178 258	178 258
29. Hälsinglands utbildningsförbund		49 500	51 991	52 491	53 991	54 991
Intäkter	21 968	17 756	16 890	16 890	16 890	16 890
Kostnader	190 054	241 830	250 009	251 339	252 759	253 759
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>534</i>	<i>712</i>	<i>825</i>	<i>825</i>	<i>825</i>	<i>825</i>
Summa nettokostnad	168 086	224 074	233 119	234 449	235 869	236 869

Vård och omsorg (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
18. VO Gemensam	48 808	56 454	16 202	16 652	16 652	16 652
71. Vårdområde 1	34 059	34 182	36 848	35 848	35 848	35 848
72. Vårdområde 2	33 607	31 303	34 666	34 666	34 666	34 666
73. Vårdområde 3	33 083	26 569	69 042	67 601	67 611	67 621
74. Vårdområde 4	28 494	24 858	25 478	25 478	25 478	25 478
Intäkter	80 959	59 971	12 847	12 847	12 847	12 847
Kostnader	256 010	233 337	195 083	193 092	193 102	192 112
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>903</i>	<i>933</i>	<i>1 133</i>	<i>1 133</i>	<i>1 133</i>	<i>1 133</i>
Summa Nettokostnad	175 051	173 366	182 263	180 245	180 255	179 265

Social omsorg (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
37. SO Gemensam	7 458		4 018	3 834	3 834	3 834
75. Vuxenstöd och funktionshinder			8 822	8 822	8 822	8 822
76. Barn och Familj			12 068	12 068	12 068	12 068
77. Arbete och försörjning			8 410	8 410	8 410	8 410
32. Arbetsmarknads- enheten	4 821					
33. Individ- och familjeomsorg	18 487					
36. Flyktingenheten	238					
Intäkter	6 156		3 524	3 524	3 524	3 524
Kostnader	37 160		36 842	36 658	36 658	36 658
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>0</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Summa nettokostnad	31 004		33 318	33 134	33 134	33 134

8.5 Sociala myndighetsnämnden 2023 – 2026

Verksamheter (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
39. Social myndighetsutövning	27 935		22 593	21 277	21 277	21 277
37. SO Gemensam		4 018				
75. Vuxenstöd och funktionshinder		12 339				
76. Barn och Familj		24 875				
77. Arbete och försörjning		14 463				
Intäkter	2 866	5 679	2 185	2 108	2 122	2 122
Kostnader	30 801	61 374	24 778	23 385	23 399	23 399
<i>därav kapitalkostnader</i>	0	0	0	0	0	0
Sociala myndighetsnämnden	27 935	55 695	22 593	21 277	21 277	21 277

År 2021 var verksamheten social omsorg uppdelad i två delar, social omsorg och sociala myndighetsnämnden. År 2022 lades hela verksamheten under nämnden men nu till år 2023 har man valt att gå tillbaka till den ursprungliga fördelningen från 2021 igen.

8.6 Förtroendevalda 2023 – 2026

Verksamheter (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
Visions- och projektbidrag	1 097	2 250	2 318	2 387	2 458	2 532
Ks förfogandemedel	231	4 000	2 000	10 000	9 500	10 500
Förtroendevaldas verksamhet	5085	6 149	6 334	6 524	6 720	6 921
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	6 413	12 399	10 652	18 911	18 678	19 953
<i>därav kapitalkostnader</i>	23	24	23	24	24	24
Politikens ram	6 413	12 399	10 652	18 911	18 678	19 953

8.7 Koncernbudget

Nordanstigs Bostäder AB

Väsentliga händelser Nordanstigs Bostäder AB:

2020 påbörjades en nyproduktion av hyreslägenheter i Gnarp till en uppskattad kostnad på cirka 17 miljoner kronor som beräknas färdigställas under 2022.

2020 påbörjades ett energiprojekt med en uppskattad kostnad på 65 miljoner som beräknas färdigställas under 2022.

Nordanstig Vatten AB

I början av 2021 färdigställdes en vattenförsörjningsplan tillsammans med Nordanstigs kommun. Denna visar på nödvändiga prioriteringar gällande vattenresurser i kommunen och visar inte minst på de utmaningar som finns när det gäller reservvattenfrågan. Vattenförsörjningsplanen blir en del av den reviderade VA-plan som kommunen ska ta fram i samarbete med Nordanstig Vatten och Norrhälsinge miljökontor. Ett startmöte för arbetet hölls våren 2021 och vi avvaktar besked om projektorganisation för det fortsatta arbetet. VA-planen är ett viktigt planeringsdokument som även kommer att vara ett underlag till den nya översiktsplanen.

Under 2021 har MSVA även arbetat med en vägvalsutredning avseende kommunens framtida avloppshantering. Denna kom att fokusera på reningsverken i den östra kommundelen och har värderat möjligheten att lägga ner reningsverk för att föra samman avloppsvatten till andra befintliga eller nya anläggningar. Resultatet pekar på att det av främst kostnadsmässiga skäl är bäst för VA-verksamheten att fortsätta driva befintliga reningsverk där vissa behöver rustas. Mellanfjärden är ett reningsverk där det fortfarande finns valmöjligheten att fortsätta driften vid befintlig anläggning eller överföra avloppsvattnet till Strömsbruk. Det behövs en fortsatt dialog mellan Nordanstig Vatten och kommunen kring denna fråga där även resultaten av den startade VA-planeringen behöver beaktas.

Liksom för övriga kommuner kommer förnyelseplaneringen för ledningsnätet starta för Nordanstig och inledningsvis finns ett behov av att kvalitetssäkra ledningsnätskartan.

Verksamheter (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
Nordanstigs Bostäder AB *1	-4 468	2 500	3 000	3 000	-	-
Nordanstig Vatten AB *2	376	-17	0	100	300	-
Nordanstig Fjärrvärme AB *1	1 153	500	179	83	-	-
Nordanstig Kommunfastigheter AB	79	76	76	80	80	80
Fiberstaden 20 procent *3	1 724	250	270	290	310	310

*1 Avser beslutad plan 2021 – 2024.

*2 Avser beslutad affärsplan 2022 – 2025. Budget för 2023 och plan för 2024 – 2026 beslutas av styrelsen för Nordanstig Vatten i november 2022.

*3 Investeringar har flyttats fram på grund av pandemin.

Investeringar (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
Nordanstigs Bostäder AB	40 100	20 000	2 750	12 000	30 000	-
Nordanstig Vatten AB	6 800	9 300	10 500	10 500	10 500	-
Nordanstig Fjärrvärme AB	500	500	8 000	4 000	-	-
Fiberstaden 20 procent	160	-	-	-	-	-

8.8 Investeringsbudget

(tkr)	2023	2024	2025	2026
Kommunstyrelsens fria förfogande, ram för budgetbeslut	20 000	20 000	20 000	20 000
Tilläggsinvesteringar	11 500	11 500	9 000	9 000
därav: datorer skola/it- satsning	1 000	1 000	0	0
därav: upprustning i samband med EPC	4 000	4 000	0	0
därav: utemiljö skola/förskola	2 500	2 500	5 000	5 000
Därav: Vägbelysning	4 000	4 000	4 000	4 000
EPC-projektet, beslutad av kommunfullmäktige	15 903	0	0	0
Investeringsatsning där separata beslut krävs av kommunfullmäktige				
Flerårsplan	80 000	80 000	80 000	
Ny satsning				80 000

8.9 Resultatbudget

tkr	Intäkter 2023	Kostnader 2023	Netto 2023
Kommunstyrelsens verksamheter	86 484	692 359	-605 875
Sociala myndighetsnämnden	2 185	24 778	-22 593
Summa verksamheter	88 669	717 137	-628 468
Visions- och projektbidrag		2 318	-2 318
Ks förfogandemedel		2 000	-2 000
Förtroendevaldas verksamhet		6 334	-6 334
Summa politik	0	10 652	-10 652
Personalklubb och julklapp		220	-220
Kapitalkostnader	27 129		27 129
Friskvårdsinsats		1 400	-1 400
PO-överskott	28 306		28 306
Företagshälsovård		1 130	-1 130
Fackliga verksamheter		1 544	-1 544
Semesterlöneskuld		425	-425
Pensionsskuldökning		24 648	-24 648
Pensionsutbetalning		14 909	-14 909
Pensionsadministration		375	-375
Revision		770	-770
Avskrivningar		25 161	-25 161
Resultat 1	144 104	798 371	-654 267
Skatter	445 972		445 972
Statsbidrag	198 441		198 441
Kommunal fastighetsavgift	27 160		27 160
Finansiella intäkter	771		771
Förlusttäckningsbidrag		600	-600
Finansiella kostnader		3 957	-3 957
Resultat 2, Förändring av eget kapital	816 448	801 528	13 520

Resultatbudget			
tkr	2024	2025	2026
Kommunstyrelsens verksamheter	-616 677	-629 039	-642 791
Sociala myndighetsnämnden	-21 277	-21 277	-21 277
Summa verksamheter	-637 954	-650 316	-664 068
Visions- och projektbidrag	-2 387	-2 458	-2 532
Ks förfogandemedel	-10 000	-9 500	-10 500
Förtroendevaldas verksamhet	-6 524	-6 720	-6 921
Summa politik	-18 911	-18 678	-19 953
Personalklubb och julklapp	-220	-220	-220
Kapitalkostnader	27 129	27 129	27 129
Friskvårdsinsats	-1 400	-1 400	-1 400
PO överskott	29 014	29 739	30 483
Företagshälsovård	-1 130	-1 130	-1 130
Facklig verksamhet	-1 544	-1 544	-1 544
Semesterlöneskuld	-437	-451	-464
Pensionsskuldökning	-21 208	-22 305	-23 314
Pensionsutbetalning	-15 007	-16 106	-14 724
Pensionsadministration	-375	-375	-375
Revision	-750	-755	-760
Avskrivningar	-29 415	-32 481	-35 309
Resultat 1	-672 208	-688 893	-705 649
Skatter	457 960	468 462	482 827
Statsbidrag	208 519	214 842	219 347
Kommunal fastighetsavgift	27 160	27 160	27 160
Finansiella intäkter	742	725	709
Finansiella kostnader	-4 234	-4 410	-5 090
Förlusttäckningsbidrag	-600	0	0
Resultat 2, Förändring av eget kapital	17 339	17 886	19 304

Resultatbudget

(tkr)	ÅR	Budget	Budget	FP	FP	FP
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetens intäkter	98 371	129 993	144 104	144 457	145 231	146 005
Verksamhetens kostnader	-675 692	-731 750	-773 210	-787 250	-801 643	-816 345
Jämförelsestörande poster	2 686	0	0	0	0	0
Avskrivningar	-18 269	-28 248	-25 161	-29 415	-32 481	-35 309
Verksamhetens nettokostnader	-592 904	-630 005	-654 267	-672 208	-688 893	-705 649
Skatteintäkter	423 205	420 850	445 972	457 960	468 462	482 827
Generella statsbidrag	229 452	227 648	225 601	235 679	242 002	246 507
Finansiella intäkter	927	1 669	771	742	725	709
Finansiella kostnader	-1 301	-3 649	-4 557	-4 834	-4 410	-5 090
Årets resultat – förändring av eget kapital	59 379	16 513	13 520	17 339	17 886	19 304

8.10 Balansbudget

	ÅR	Budget	Budget	FP	FP	FP
(tkr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Anläggningstillgångar	350 909	495 554	506 329	584 443	653 748	719 471
Omsättningstillgångar	156 682	115 494	126 682	125 389	115 252	105 115
Summa tillgångar	507 591	611 048	633 011	709 832	769 000	824 586
Eget kapital	249 513	226 648	303 033	320 372	338 258	357 562
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	46 464	49 172	55 757	61 332	64 399	67 619
Andra avsättningar	1 576	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Långfristiga skulder	92 676	212 452	158 903	213 903	263 903	313 903
Kortfristiga skulder	117 362	121 176	113 718	112 625	100 840	83 902
Eget kapital, skulder och avsättningar	507 591	611 048	633 011	709 832	769 000	824 586
Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser						
Borgensåtaganden	285 558	263 258	304 558	323 558	342 558	361 558
Pensionsförpliktelser	172 893	190 790	166 893	160 893	155 893	149 893

8.11 Kassaflödesbudget

Från verksamheten tillförda medel (tkr)	ÅR 2021	Budget 2022	Budget 2023	FP 2024	FP 2025	FP 2026
Årets resultat	59 379	16 513	13 520	17 339	17 886	19 304
Justering för av- och nedskrivningar	18 269	28 248	25 161	29 415	32 481	35 309
Justering för gjorda avsättningar	3 512	2 230	2 458	2 582	2 582	2 582
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-658	0	0	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	80 502	47 103	41 139	49 336	52 949	57 195
Kort fordringar (ökning-/minskning+)	4 298	5 000	7 000	10 000	7 000	7 000
Lager (Ökning-/minskning+)	131	0	0	0	0	0
Korta skulder (ökning+/minskning-)	-25 960	-3 000	-8 000	-15 000	-17 000	-17 000
Jämförelsestörande poster						
Kassaflöde från den löpande verksamheten	58 971	49 103	40 139	44 336	42 949	47 195
Investeringsverksamhet						
Investering i materiella anläggningstillgångar	-78 570	-126 916	-134 305	-104 000	-109 000	-109 000
Försäljning av anläggningstillgångar	0	500	500	500	500	500
Kassaflöde efter investeringar	-78 570	-126 416	-133 805	-103 500	-108 500	-108 500
Finansieringsverksamhet						
Nyupptagna lån	36 198	105 000	114 000	85 000	90 000	90 000
Amortering av skuld	-11 591	-12 000	-17 560	-20 960	-24 160	-27 160
Förlusttäckningsbidrag	0	0	0	0	0	0
Ökning långfristiga fordringar	2 600	0	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	27 207	93 000	96 440	64 040	65 840	62 840
Årets kassaflöde	7 608	15 687	2 774	4 876	289	1 535

8.12 Redovisning skatter och nyckeltal

Mandatfördelning i kommunfullmäktige

vid valen 2014, 2018 respektive 2022 såg ut enligt följande:

	2014	2018	2022
Socialdemokraterna	11	10	9
Centerpartiet	5	5	3
Moderaterna	4	4	6
Liberalerna	2	1	1
Vänsterpartiet	2	3	3
Kristdemokraterna	1	2	1
Miljöpartiet	1	0	0
Sverigedemokraterna	5	5	5
Nordanstigspartiet		1	3
	31	31	31

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Befolkning	ÅR	ÅR	ÅR	ÅR	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget
Folkmängd 31/12	9 517	9 477	9 483	9 480					
Folkmängd 1/11 året före budgetåret	9 463	9 526	9 476	9 489	9 456	9 442	9 429	9 416	9 400
Medelålder	45,0	45,0	45,2						
0-5 år	614	586	588	583	619	609	610	612	613
6-15 år	1 094	1 111	1 108	1 079	1 086	1 096	1 097	1 086	1 074
16-18 år	294	300	325	332	302	307	306	321	330
19-64 år	4 959	4 918	4 909	4 912	4 834	4 820	4 806	4 785	4 768
65 år - w	2 556	2 562	2 553	2 574	2 606	2 602	2 602	2 607	2 615
Totalt SCB's prognos 31/12					9 447	9 434	9 421	9 411	9 400

Kommunens ekonomi	2018 ÅR	2019 ÅR	2020 ÅR	2021 ÅR	2022 Budget	2023 Budget	2024 Budget	2025 Budget	2026 Budget
Likviditet %	118	124	107	132	95	111	111	114	125
Soliditet exkl. ansvarsförbindelse %	38,1	39,9	42,6	49	36,2	48	45	44	43
Soliditet med ansvarsförbindelse %	-13	-9	3	15	6	22	23	24	25
Årets resultat, tkr	5 594	7 725	40 396	59 379	16 513	13 520	17 339	17 886	19 304
4 % av skatteintäkter, generella statsbidrag före finansnetto	22 606	23 429	24 642	26 106	25 940	26 863	27 746	28 419	29 173
Årets investeringar	19 116	17 683	48 701	78 570	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Tilläggsinvesteringar	0	0	0	0	7 500	11 500	11 500	11 500	11 500
Investeringar som kräver Kf-beslut	0	0	0	0	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
EPC-projekt	0	0	19 850	22 554	19 416	15 903	0	0	0
Ansvarsförbindelse exkl. borgensåtagande	193 790	184 808	177 687	172 893	187 790	166 893	160 893	155 893	149 893
Ansvarsförbindelse exkl. borgensåtagande kr/invånare	20 363	19 501	18 757	18 238	19 878	17 691	17 078	16 565	15 946
Låneskuld inklusive leasing	83 486	75 891	68 069	92 676	212 452	158 903	213 903	263 903	313 903
Låneskuld inklusive leasing kr/invånare	8 772	8 008	7 178	9 776	22 489	16 844	22 705	28 042	33 394
Amortering	9 124	9 058	8 894	11 591	12 000	17 560	20 960	24 160	27 160
Eget kapital	144 120	136 425	190 135	249 513	226 648	303 033	320 372	338 258	357 562
Eget kapital kr/invånare	15 143	14 395	20 050	26 320	23 992	32 121	34 069	35 943	38 039
Finansnetto	1 440	462	-466	-374	-1 980	-3 786	-4 092	-4 410	-5 090
Verksamheternas nettokostnader RR	560 990	578 451	575 178	592 904	630 005	654 267	672 208	688 893	705 649
Verksamheternas nettokostnader RR kr/inv	58 946	61 037	60 654	62 543	66 688	69 352	71 352	73 200	75 069

9 Bilagor

9.1 Bilaga 1: Ordlista

Anläggningstillgångar	Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk. Kan vara immateriella (goodwill m.m.) materiella (mark, byggnader, maskiner m.m.) eller finansiella (aktier, andelar m.m.).
Avskrivning	Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad ekonomisk livslängd.
Eget kapital	Visar hur stor del av tillgångarna som ej finansierats med främmande kapital (skulder). Består av anläggningskapital och rörelsekapital.
Internränta	Kalkylmässigkostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet
Kapitalkostnader (kpk)	Benämningen på internränta och avskrivning. Det är denna ersättning förvaltningarna erlägger för gjorda investeringar.
KF	Kommunfullmäktige
Kortfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning inom ett år.
KS	Kommunstyrelsen
Likviditet	Ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen. Visar omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder.
LU	Ledningsutskottet
Långfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år.
Långfristiga skulder	Skulder med en löptid överstigande ett år.
NBAB	Nordanstigs Bostäder AB
Nettokostnader	Verksamhetens kostnader minskade med verksamhetens intäkter, bidrag m.m.
NFjAB	Nordanstigs Fjärrvärme AB
NKAB	Nordanstigs Kommunfastigheter AB
NVAB	Nordanstig Vatten AB
Nyckeltal	Ett mått på verksamheten. Exempelvis kostnad per enhet eller tjänster per brukarantal.
OU	Omsorgsutskottet
Omsättningstillgångar	Tillgångar som inte är anläggningstillgångar Exempelvis förråd, fordringar, kortsiktiga placeringar, kassa och bank.
Rörelsekapital	Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.
SKR	Sveriges Kommuner och Regioner. En arbetsgivar- och medlemsorganisation för Sveriges 290 kommuner och 18 landsting samt regionerna Skåne och Västra Götaland.
Soliditet	Ett mått på den långsiktiga betalningsförmågan. Visar andelen eget kapital av totala tillgångar.
SÄBO	Särskilt boende, äldreomsorgsboende
UU	Utbildningsutskottet
ÅR	Årsredovisning.

9.2 Bilaga 2: Kommunfullmäktiges protokoll

§ 106

Dnr 2022-000287

Mål och budget 2023-2026 Nordanstigs kommun

Kommunfullmäktiges beslut

1. Anta att beräkningsgrunden för 2023 – 2026 års skatteintäkter och generella statsbidrag grundas på följande invånarantal:

1 november 2022 9 442 personer

1 november 2023 9 429 personer

1 november 2024 9 416 personer

1 november 2025 9 406 personer

2. Anta kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga mål:

- Utbildningsnivån skall öka.
- Minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald.
- Befolkningen ska öka till 10 000 invånare.
- Ökad jämlikhet och folkhälsa.

3. Anta kommunfullmäktiges finansiella mål:

- Koncernen ska ha ett positivt resultat som uppgår till två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift för varje år 2023 – 2026. Kommunens andel av detta resultat ska vara minst två procent.
- Soliditeten inklusive total pensionsskuld ska förbättras årligen.
- Likviditeten ska vara lägst 100 procent, det vill säga omsättningstillgångarna ska vara högre än de kortfristiga skulderna.
- I ett långsiktigt perspektiv ska självfinansieringsgraden uppgå till 100 procent. Undantag kan göras vid investeringar av större karaktär (exempelvis skolor och äldreboenden) med lång livslängd.

4. Tilldela kommunstyrelsen uppdrag, mål och resurstilldelning 605 875 tkr för år 2023, 616 677 tkr för år 2024, 629 039 tkr för år 2025 samt 642 791 tkr för år 2026.

5. Tilldela sociala myndighetsnämnden uppdrag, mål och resurstilldelning 22 593 tkr för år 2023, 21 277 tkr för år 2024, 21 277 tkr för år 2025 samt 21 277 tkr för år 2026.

6. I de fall olika mål som kommunfullmäktige uttalat skulle komma i konflikt med ramen så gäller att ramens storlek går i första hand fram till dess kommunfullmäktige fattar annat beslut.

7. Anta ansvarstilldelningen i Mål och budget 2023–2026.

Kommunfullmäktige beslutar om kommunstyrelsens uppdrag och mål samt resurstilldelning.

- Kommunstyrelsen fördelar kommunstyrelsens uppdrag och mål samt resurser på och mellan verksamheterna.
- Kommunchef fördelar uppdrag och mål samt resurser på och mellan programpunkterna inom respektive verksamhet.

- Verksamhetschef fördelar uppdrag och mål samt resurser inom respektive programpunkt.
- Enhetschef fördelar uppdrag och mål samt resurser inom sin enhet.

Kommunfullmäktige beslutar om sociala myndighetsnämndens uppdrag och mål samt resurstilldelning.

- Verksamhetschef fördelar uppdrag och mål samt resurser inom programpunkten.
- Enhetschef fördelar uppdrag och mål samt resurser inom sin enhet.

8. Anta investeringsförslag för 2023 – 2026.

Kommunstyrelsens ansvarsområde:

2023 20 000 tkr enligt flerårsplan (FP)

2024 20 000 tkr enligt flerårsplan (FP)

2025 20 000 tkr enligt flerårsplan (FP)

2026 20 000 tkr.

Tilläggsinvesteringar enligt flerårsplan:

2023–2024, satsning respektive år 11 500 tkr

- varav datorer skola/it-satsning 1 000 tkr

- varav upprustning i samband med EPC 4 000 tkr

- varav utemiljö skola/förskola 2 500 tkr

- varav vägbelysning 4 000 tkr.

2025–2026, satsning respektive år 9 000 tkr

- varav utemiljö skola/förskola 5 000 tkr

- varav vägbelysning 4 000 tkr.

EPC-projektet är tidigare beslutad av kommunfullmäktige. Nivån för 2023 är 15 903 tkr.

Ram för investeringssatsning där separata beslut krävs av kommunfullmäktige:

2023 80 000 tkr, enligt FP.

2024 80 000 tkr, enligt FP.

2025 80 000 tkr, enligt FP.

2026 80 000 tkr.

9. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att inför 2023 fördela 2023 års investeringsbudget på specifika projekt preciserade med syfte, tidsplan och investeringskalkyl.

10. Såsom för egen skuld ingå borgen för Nordanstigs Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 182,0 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.

11. Såsom för egen skuld ingå borgen för Nordanstig Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 133,5 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.

12. Kommunstyrelsen har under år 2023 rätt att uppta nya lån dvs, öka kommunens skulder under år 2023 med totalt 120,0 mnkr.

13. Kommunstyrelsen har under år 2023 rätt att omsätta lån, dvs låna upp de belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2023.

14. I övrigt anta förslag till Mål och budget 2023–2026.

15. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att påbörja mål- och budgetarbetet avseende 2024 – 2027.

Reservationer

Petter Bykvist (V), Petra Modée (V) och Ulrika Sandberg (V) reserverar sig mot beslutet.

**NORDANSTIGS
KOMMUN**

Nordanstigs kommun

Box 56, 829 21 Bergsjö

0652-360 00

kommun@nordanstig.se

www.nordanstig.se

Nordanstig *Naturligtvis* – Här förverkligar du dina livsdrömmar